

OVERSIKT OVER ISFORHOLDENE I TRYSIL-VASSDRAGET
vinteren 1956 - 57.

INNHOLD:

a.	Temperatur-, nedbør- og snøforhold	Fig. a 1 - 2
b.	Avløpsforhold og isvaner	b 1 - 3
c.	Isfilinger, iskarteringer og beskrivelse av isforholdene	c 1 - 14
d.	Varmtemperaturmålinger	d
e.	Befaringer og diverse undersøkelser	e

a. Temperatur-, nedbør- og snøforhold.

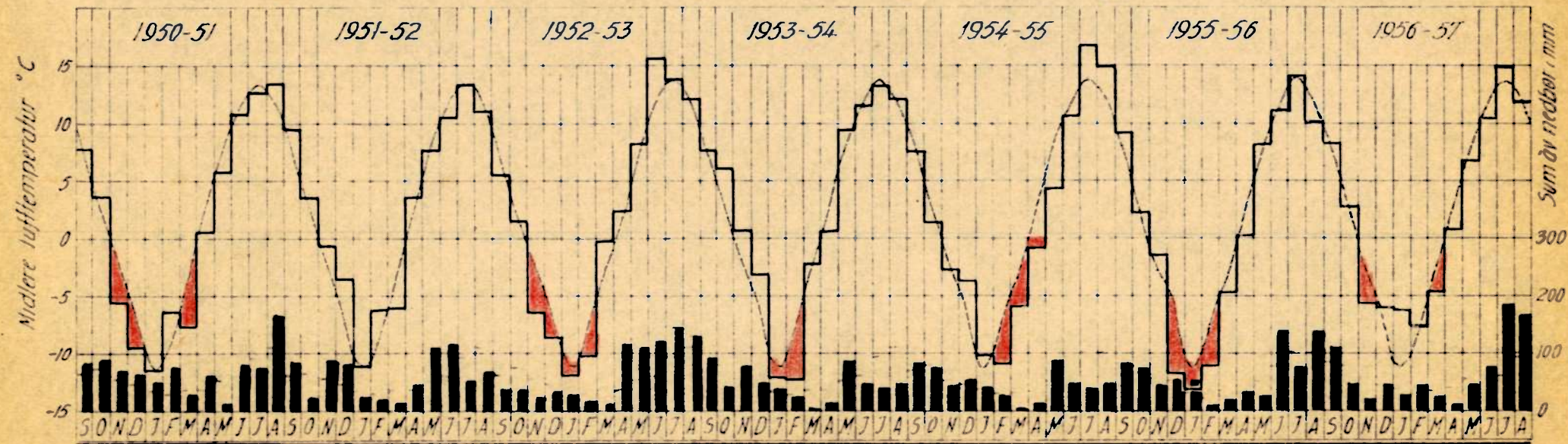
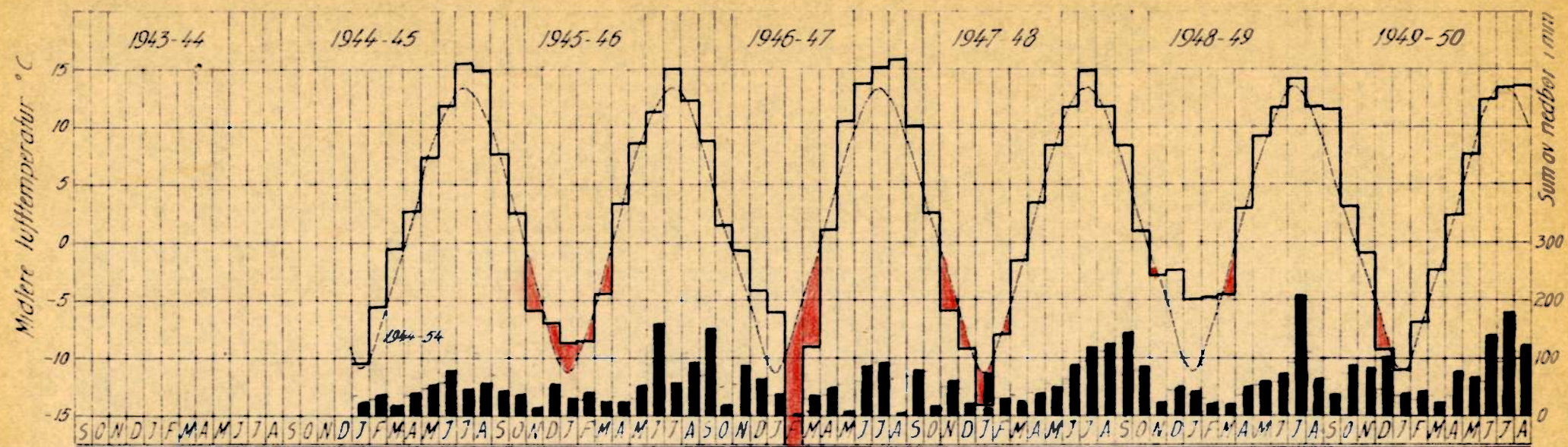
Fig. a - 1 viser en oversikt over midlere månedstemperatur og sum av nedbør ved Trysil nst.st. de siste 13 åra. Grafiske framstillinger av daglige målinger av lufttemperatur fins på fig. b-1 til b-3, c-2, c-3, c-5, c-7 til c-9, samt c-11 til c-13. På fig. b-1 til b-3 er det også tatt med vinterens nedbør.

Øverst i uasdraget satte første kuldebølge inn i siste uke i oktober, og forårsaket isdannelse på Isteren og Galten. Det var imidlertid vekslende værforhold i oktober, og først i november kom det stabil kulde. Denne varte hele vinteren til april, bare avbrutt av en kort mildværsperiode midt i desember, og et lite mildvær med snøfall midt i mars.

Varig snølegging i fjellet begynte som normalt ved månedskiftet oktober/november, men snødybden var stort sett under det normale utover vinteren. I lavlandet forsvant en god del av snøen under mildværsperioden midt i desember, forøvrig var snøforholdene stort sett som i fjellet. Bakken var snøbar i slutten av april i lavlandet, men først ut i midten av mai i fjellet, som var noe senere enn normalt. Snødybden ved Tufsingdal og Øvre Rendal nedb.st. er framstilt grafisk på fig. a-2. Av framstillingene ser en at snødybden det meste av vinteren var under det normale siste vinter.

LUFTEMPERATUR og NEDBØR

TRYSIL (363 m o.h.) Fig. a-1

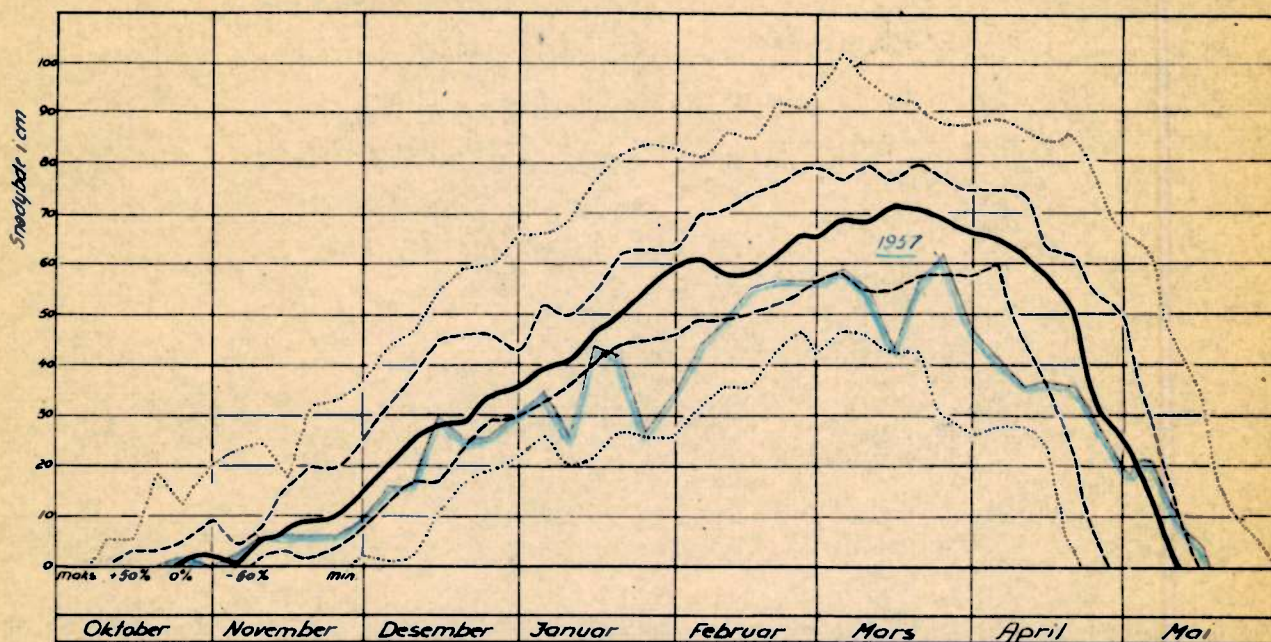
SNØDYBDE

eller målinger hver femte dag ved
nedbørstasjon

1936 - 53

TUFSDAL

681 m.o.h.

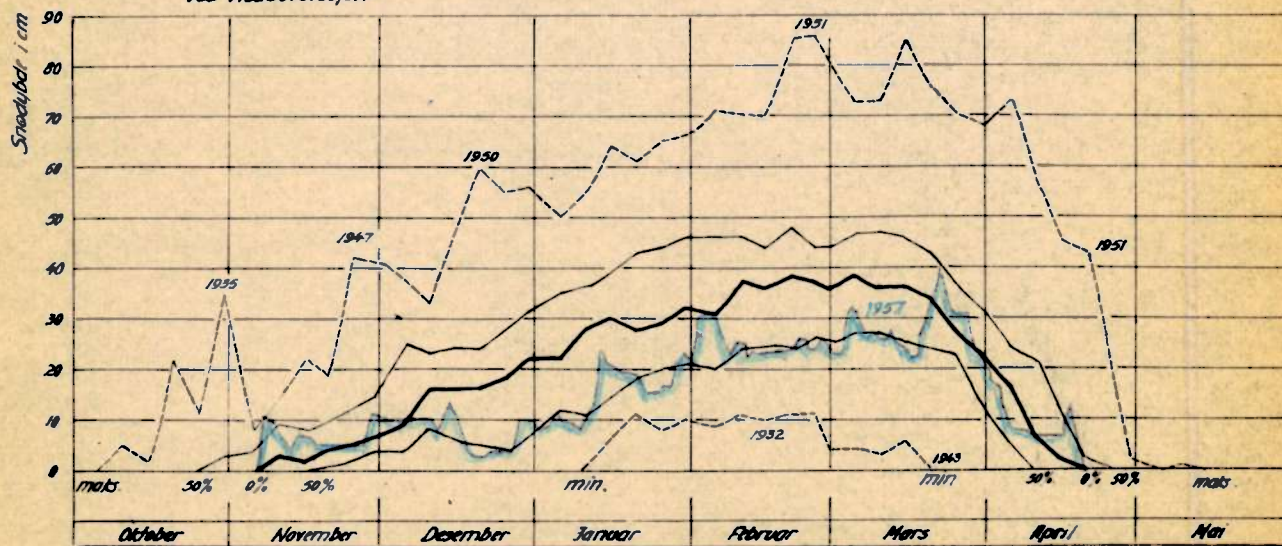
SNØDYBDE

eller målinger hver femte dag
ved nedbørstasjon

1931 - 51

ØVRE RENDAL

303 m.o.h.

b. Avløpsforhold og isvansker.

Vannstandsvariasjoner i Femund, Galten, Engeren og Trysilølv ved Rybergund er vist henholdsvis på fig. b-1 til b-3.

Avløpet var stort sett jevnt avtakende utover vinteren. Mildværsperioden (med regn) i midten av desember gjorde imidlertid utslag på vannstanden ved Rybergund og sænnen bleit tilslaget noe i vassdraget. Vårflommen satte først inn i midten av mai, omtrent samtidig med isløsningsen, og betydelig senere enn normalt.

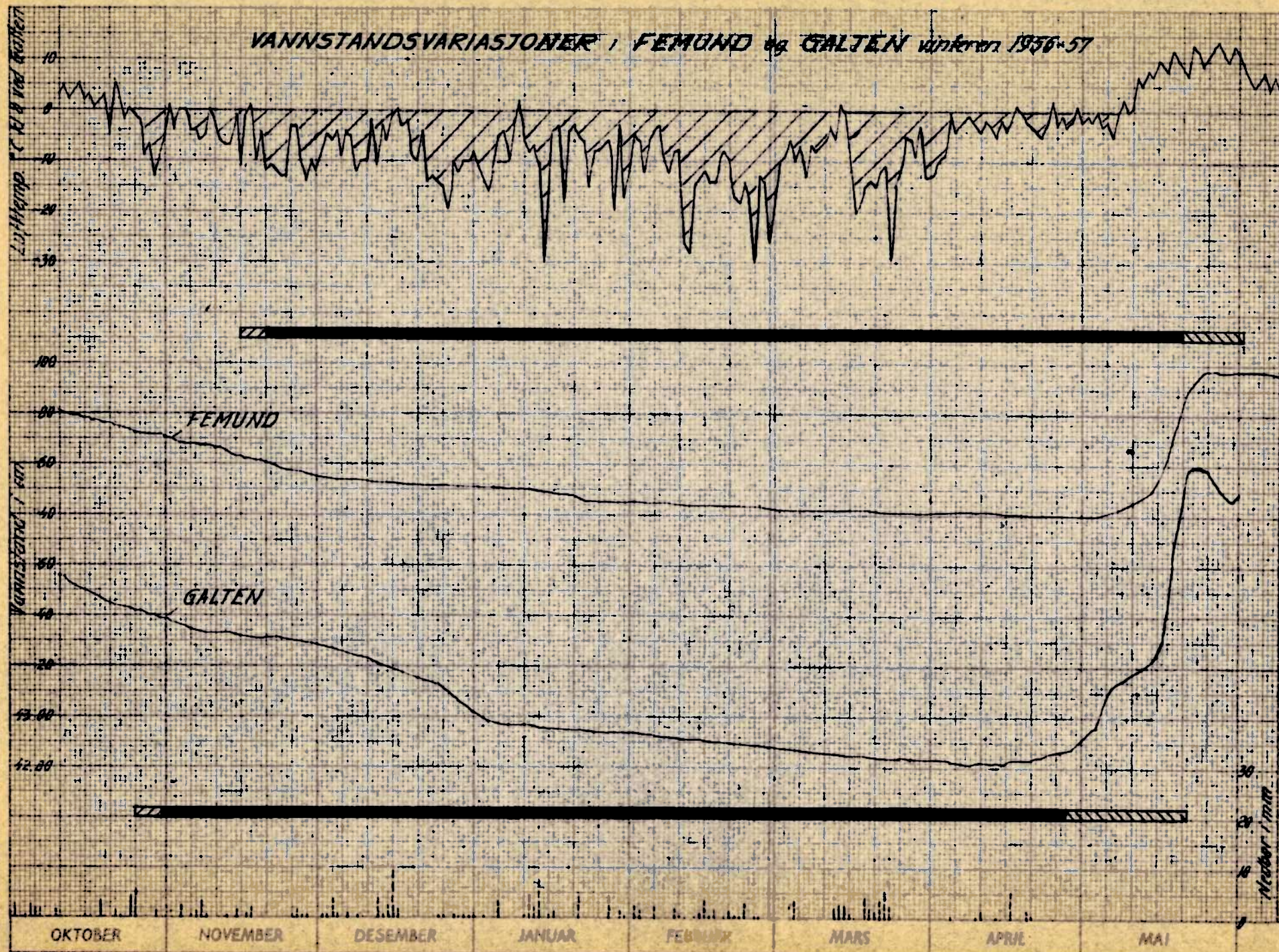
Om isvansker:

En del sprekkor i isen på Femund fra midten av januar til mot slutten av februar, ellers var det gode isforhold i øvre del av vassdraget. I begynnelsen av januar foretok det sammenslåinger i Trysilølv en del avløpsforstyrrelser ved Sagafoss kraftstasjon. Som vanlig var det en del rårer ved Eltesvolden p.g.a. sammenslåinger.

Mer om trafikkforholdene, se kapitel c, observatørens merknader.

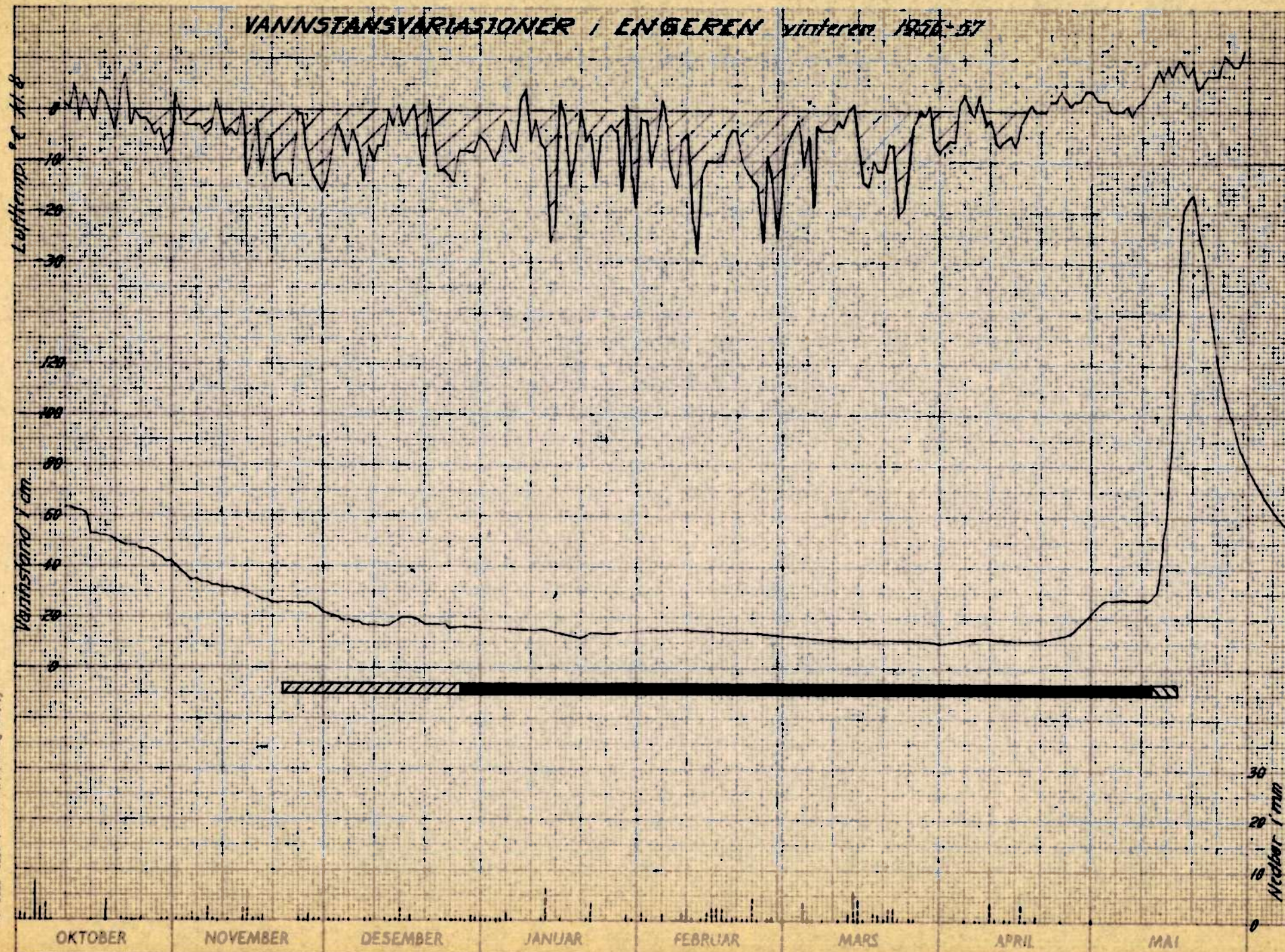
VANNSTANDSVARIASJONER, FEMUND OG GALTEN vinteren 1956-57

Fig. 6-1

VANNSTANSVARIASIONER I ENGEREN vinteren 1956-57

Fig. b-2

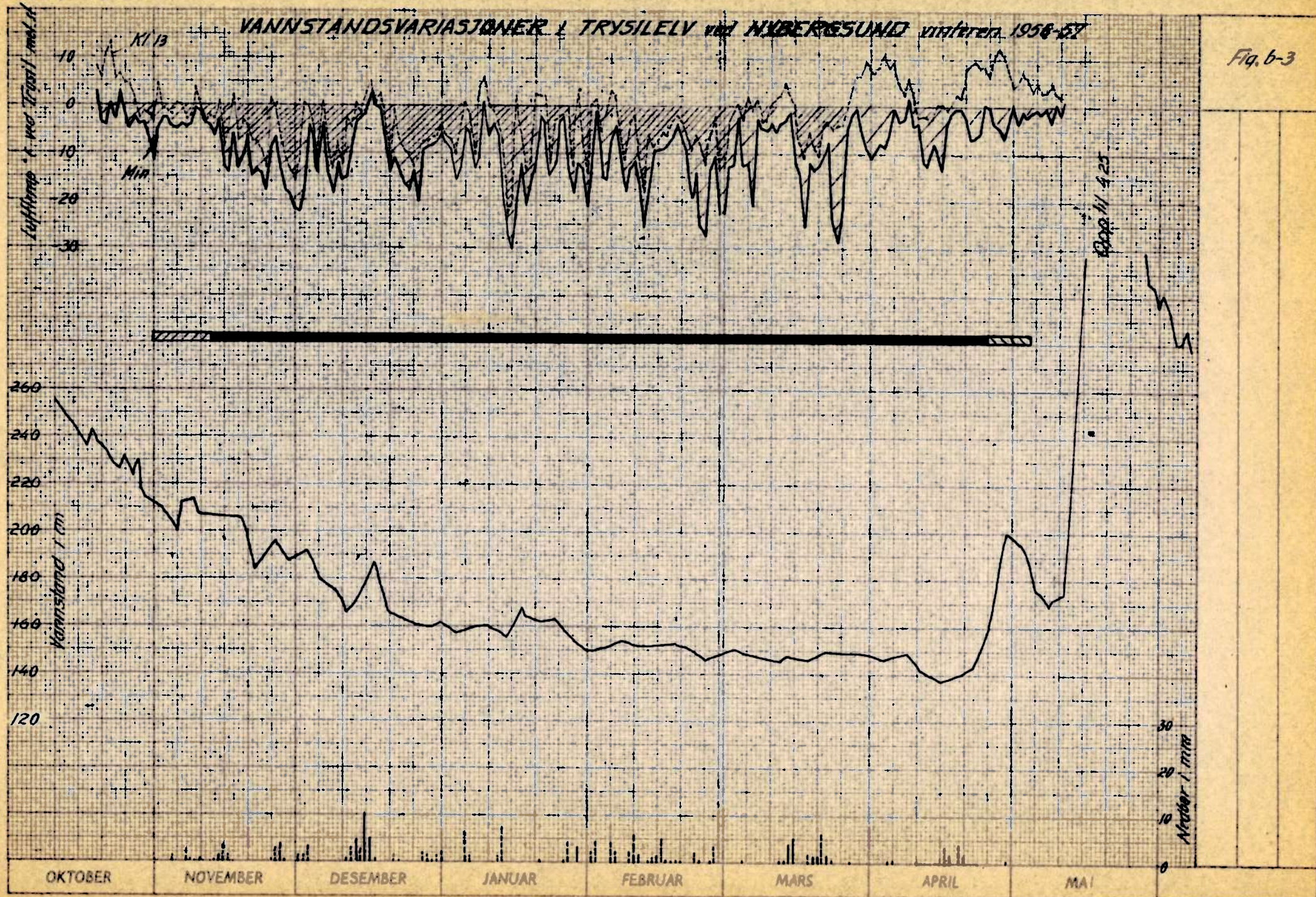

Fig. b-3

c. Ismålinger, karteringer og beskrivelse av isforholdene.

En oversikt over isleggings- og isåbningstida og trafikkmuligheter på isen er vist på fig. c-1.

Utviklingen av isdekket ved 15 av de 16 faste ismåloprofilene er fremstilt grafisk på fig. c-2 til c-14. Resultatet av ismålinger i et profil ned. Plassen bru er vist på fig. c-1, under kapitel c. Fra Granberg er observasjonene mangelfulle og ved Setre er målingene innstilt. På fig. c-4, c-6, c-10 og c-14 er det tatt med et utvalg av de iskarteringens observatørens ved de fleste ismålestedene utfører.

Ved de fleste målestedene var det isdannelse i siste halvpart av november, og bl.a. p.g.a. lite snø var utviklingen av isdekket utover vinteren stort sett gunstig.

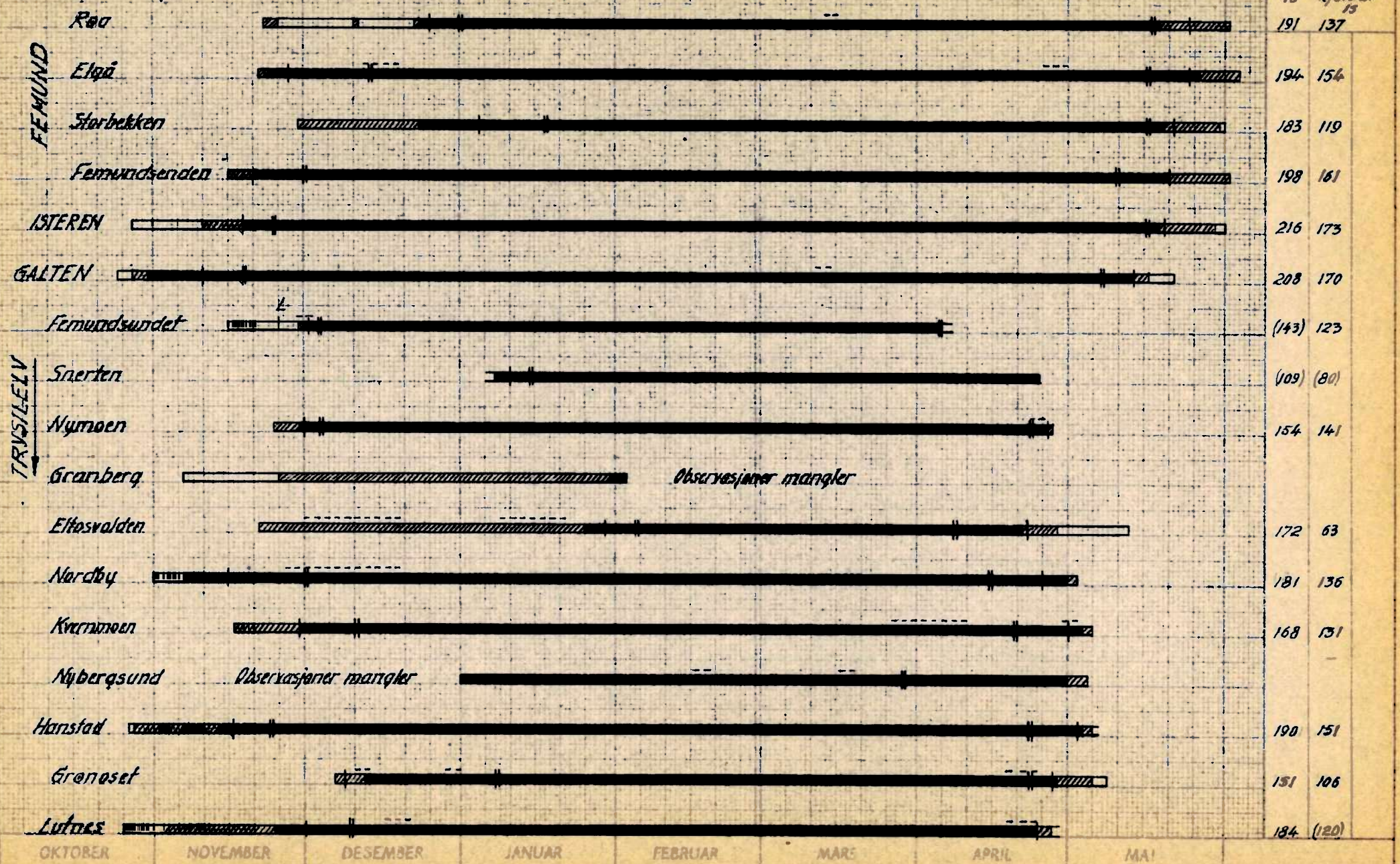
Både på Isteren og Galten og i Trysilelv ved Hanstad og Lutnes var det isdannelse allerede i slutten av oktober, og Galten var tilh og med islagt 30/10. Isen var imidlertid av dårlig kvalitet her den første tida, bl.a. p.g.a. vekslende temperaturforhold. Trafikken på isen tok først til i midten av november. På Femund og ved de øvrige målestedene i Trysilelva var isdannelsen stort sett i siste halvpart av november. Et par steder, ved Snerten og Grønset, var det enda senere is, henholdsvis i første halvpart av januar og første halvpart av desember. Begge disse stedene samt ved Femundssundet ble isleggingen påskyndet ved hjelp av lenser. Flere steder ble isvegen forsterket ved sprøyting av vann på isen.

Det var gjennomgående god is i hele vassdraget og trafikken foregikk for det meste uten nevneverdige hindringer det meste av vinteren.

Isåbningen begynte i Trysilelv ved månedsskiftet april/mai, unntatt ved Snerten, hvor det var isfritt alt i begynnelsen av april. På sjøene øverst i vassdraget kom isåbningen i siste halvdel av mai.

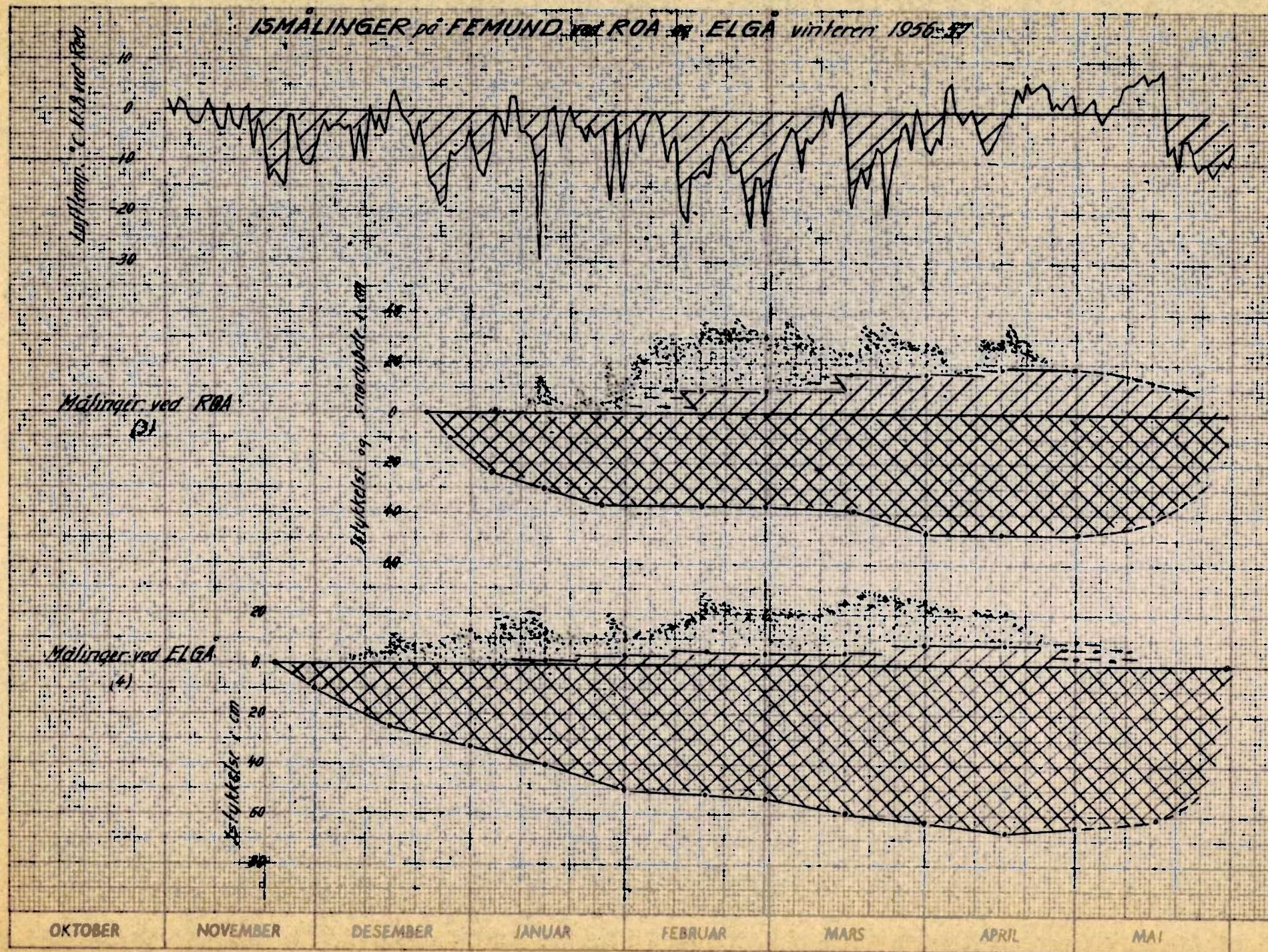
Mer om is- og trafikforholdene ved de enkelte målestedene fins i observatørens merknader.

ØVERSIKT over ISFORHOLDENE I TRYSIL-VASSDRAGET vinteren 1956-57

ISMÅLINGER på FEMUND ved RØA og ELGÅ vinteren 1956-57

Fig. c-2

ISMÅLINGER på FEMUND ved STORBEKKEN vinteren 1956-57

Fig. C-3

Lufttemp. °C kl. 8

Målinger under naturlige forhold (3)

Isstykkelse og snødybde i cm

Målinger i snøfrit felt

Isstykkelse i cm

OKTOBER

NOVEMBER

DESEMBER

JANUAR

FEBRUAR

MARS

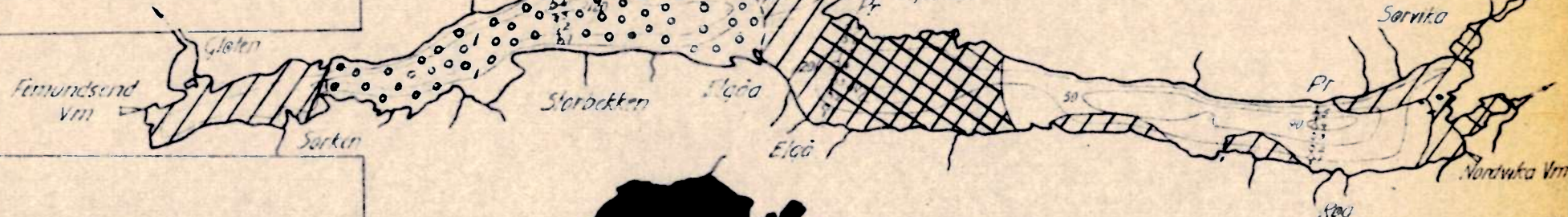
APRIL

MAI

Andre forhold som antas å ha betydning for bestemmelse av isforholdene beskrives

Isdannelse ved Røa 22/11, Elgå 21/11 og ved Storbekken 29/11

Den 8/12 sterk kulde og 10/12 nesten hele nordre del av sjøen islagt. Den 11/12 mildvær og vind og isen ble brutt opp.

Dato 30/11 1956

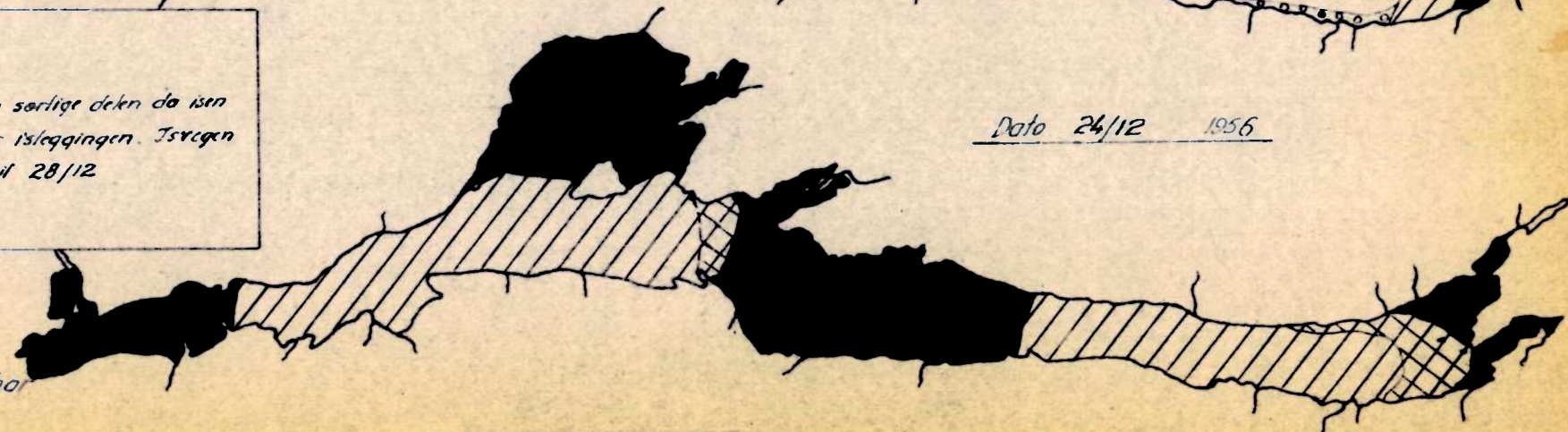
Observatøren ved Storbekken skriver 20/12 at lett bris er årsak til at isen ikke legger seg.

Dato 21/12 1956

Helt islagt 24/12

Svakere isområder på den sørlige delen da isen ble dekket av snø like etter isleggingen. Isvegen ved Elgå trafikkert med bil 28/12

Dato 24/12 1956

Observer

Betegnelser:

- åpent vann
- sørpe eller drivis
- islagt, ikke forbar
- gangbar is
- kjørbare is

Andre forhold som antas å ha betydning for bedømmelse av isforholdene beskrives

Kjørbar is over den nordre del av sjøen fra 3/12

ISFORHOLD I FEMUND

Fig c-4²

1:250000 N

Dato 4/1 1957

Femundsen
Vn
Gloten
Sørken

Pr

Storbetken

Elgå

Elgå

Tufsinna

Pr

Pr

Sørvi

Nordvika Vn

Roa

Kjørbar is over det hele i tida 17/1 - 16/5

Isen ved Storbetken ble første gang trafikkert med bil 25/1

Isforholdene ved Elgå svært gode

Traktorkjøring på isen ved Roa fra 8/12

Dato 20/1 1957

Helt islagt, kjørbare is

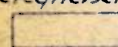
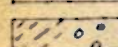
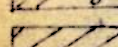
Observatøren ved Roa skriver 24/5 at nattefrosten har sinket isløsningen.

Isen snøbar den 17/5 ved Storbetken og i slutten av mai ved Roa

Sjøen isfri 4/6

Dato 18/5 1957

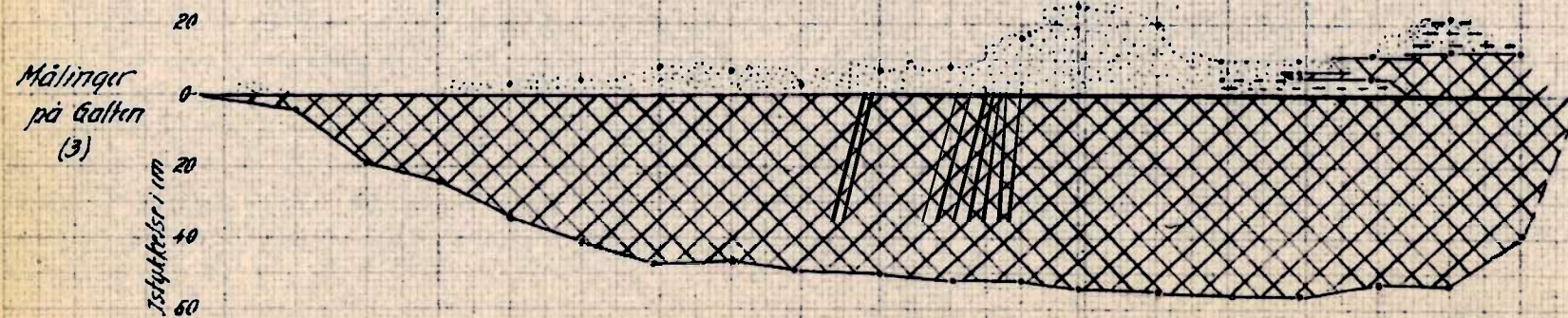
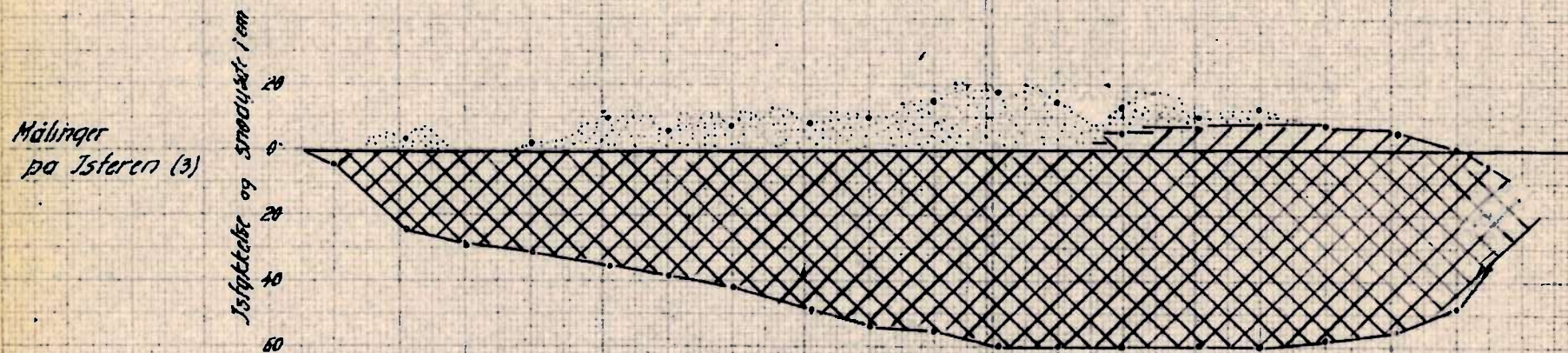
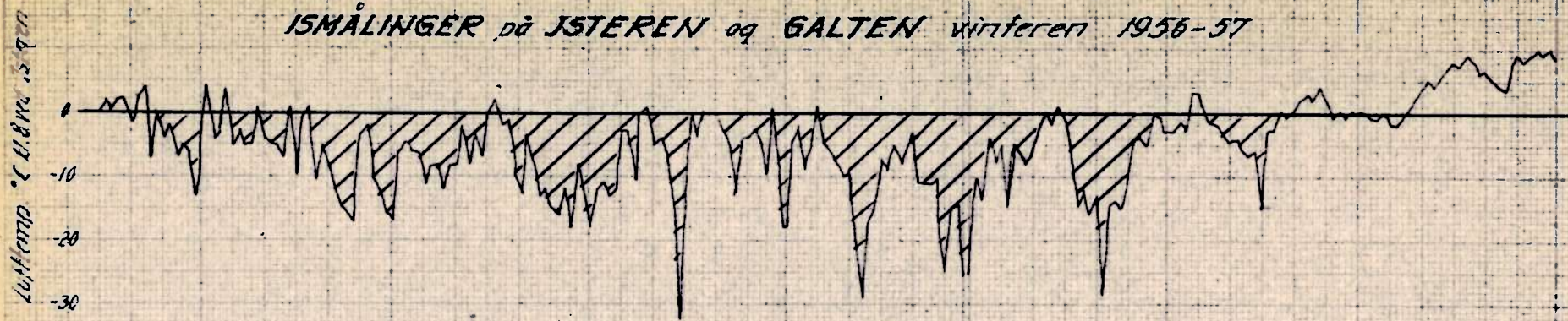
Betegnelser:

- åpent vann
- sørpe eller drivis
- islagt, ikke farbar
- kjørbare is
- kjørbare is

Observer

ISMÅLINGER på JSTEREN og GALTEN vinteren 1956-57

Fig. C-5

OKTOBER

NOVEMBER

DESEMBER

JANUAR

FEBRUAR

MARS

APRIL

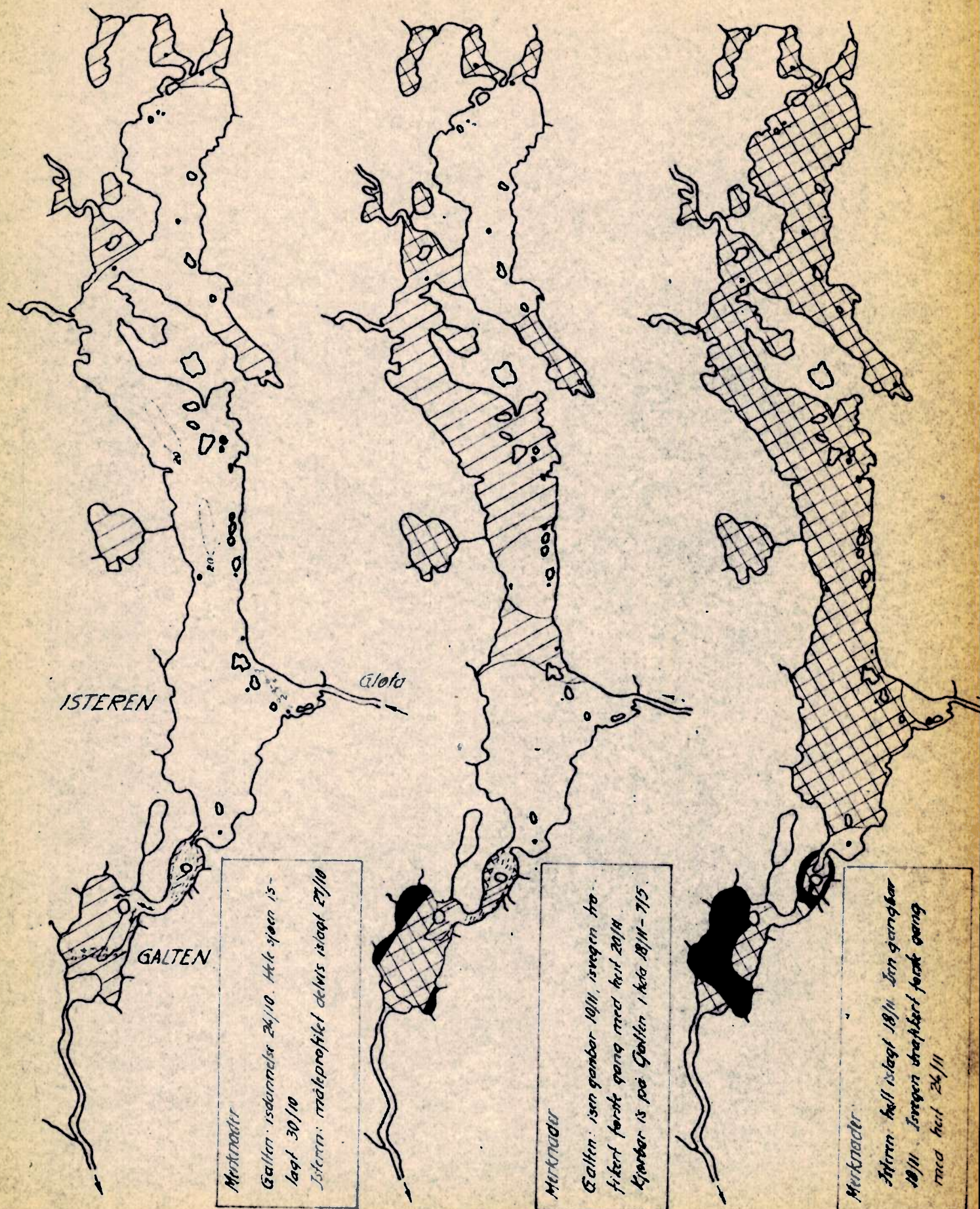
MAY

ISFORHOLD I ISTEREN og GALTEN

Dato 1/II 1956

Dato 10/II 1956

Dato 21/II 1956

1:100000

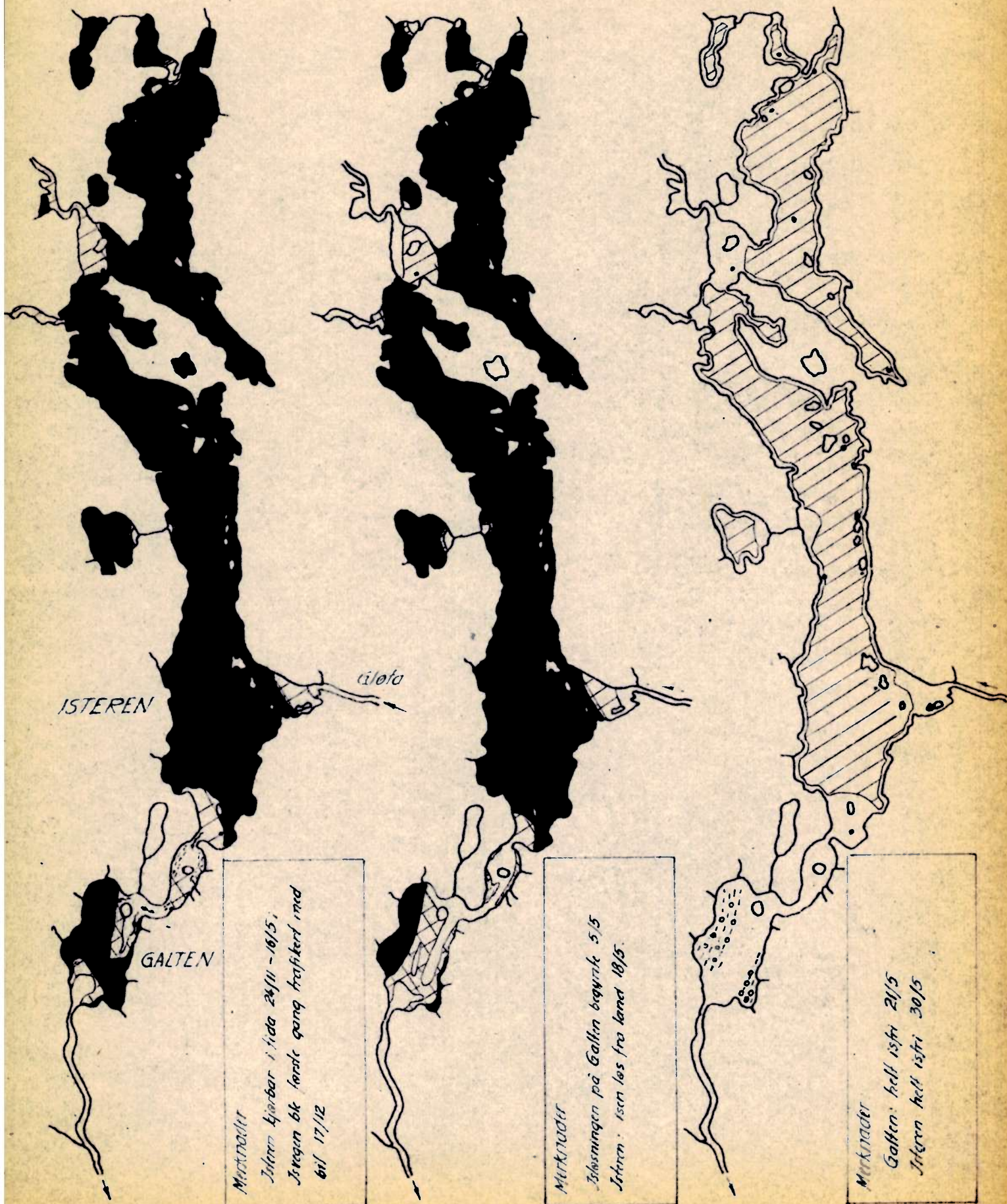
Fig. c-6²

ISFORHOLD I ISTEREN OG GALTEN

Dato 1/5 1957

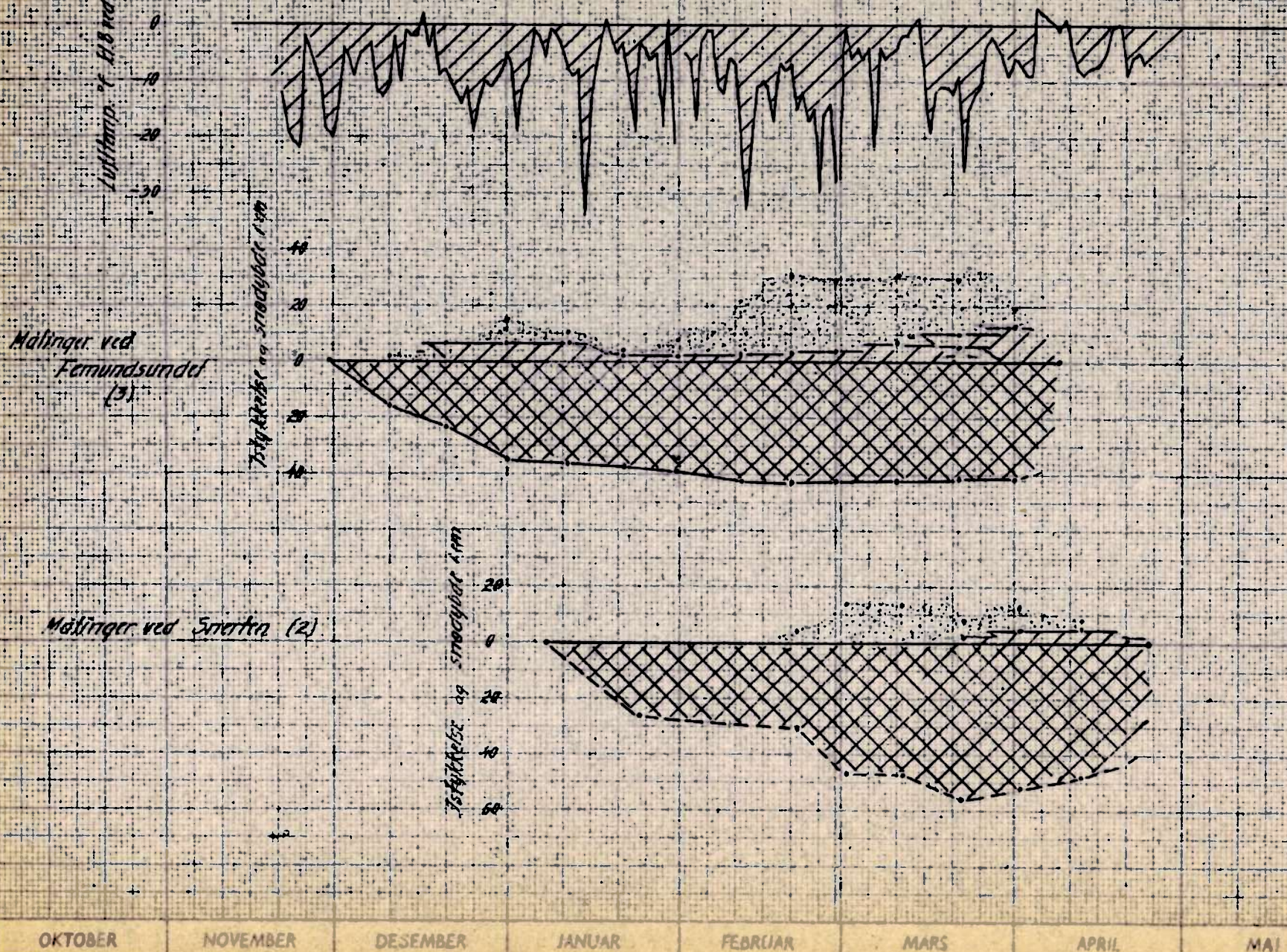
Date 10/5 1957

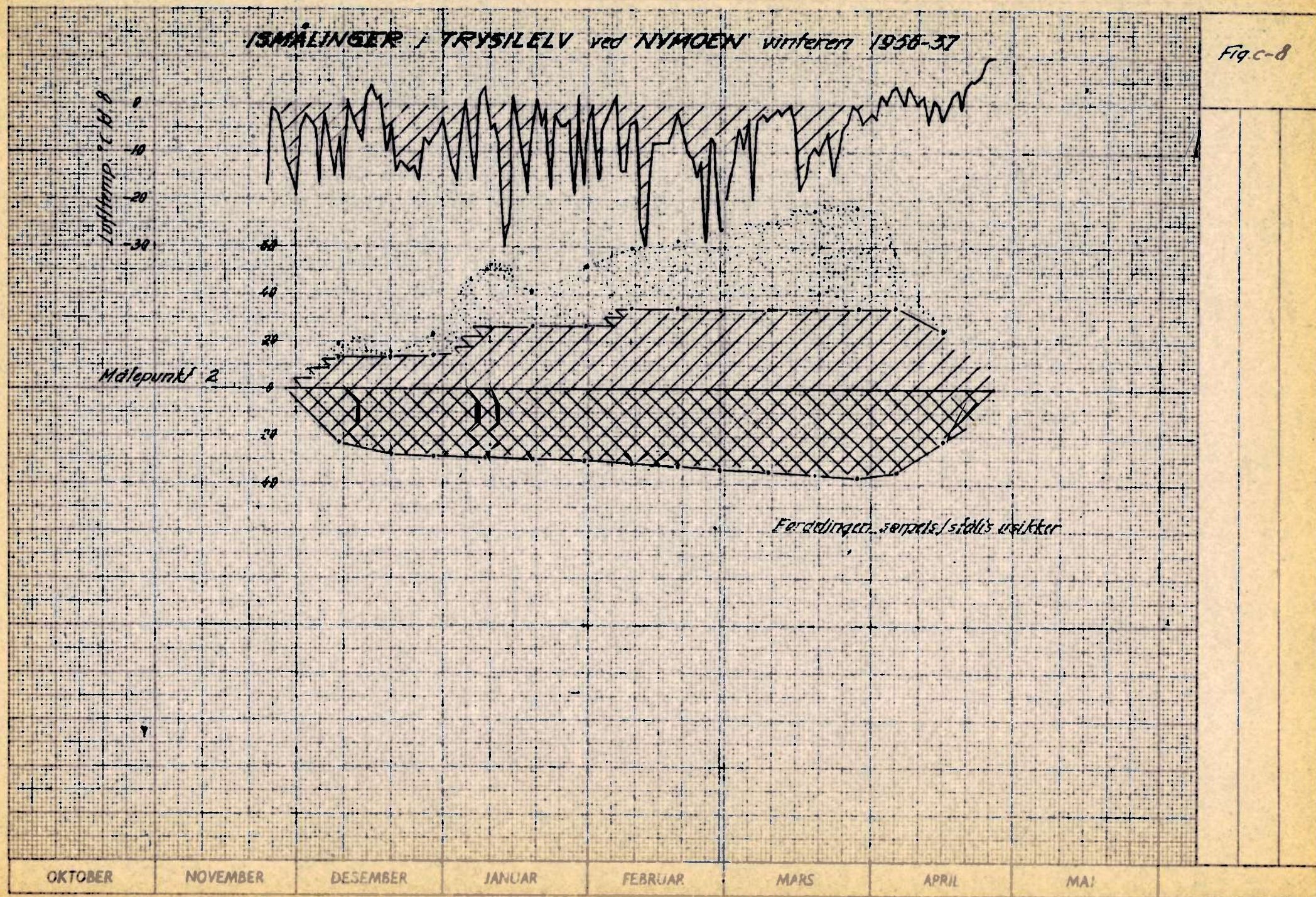
Date 20/5 1957

ISMÅLINGER I TRYSILELV OG FEMUNDSUNDET OG SJØERTEN VINTEREN 1956-57

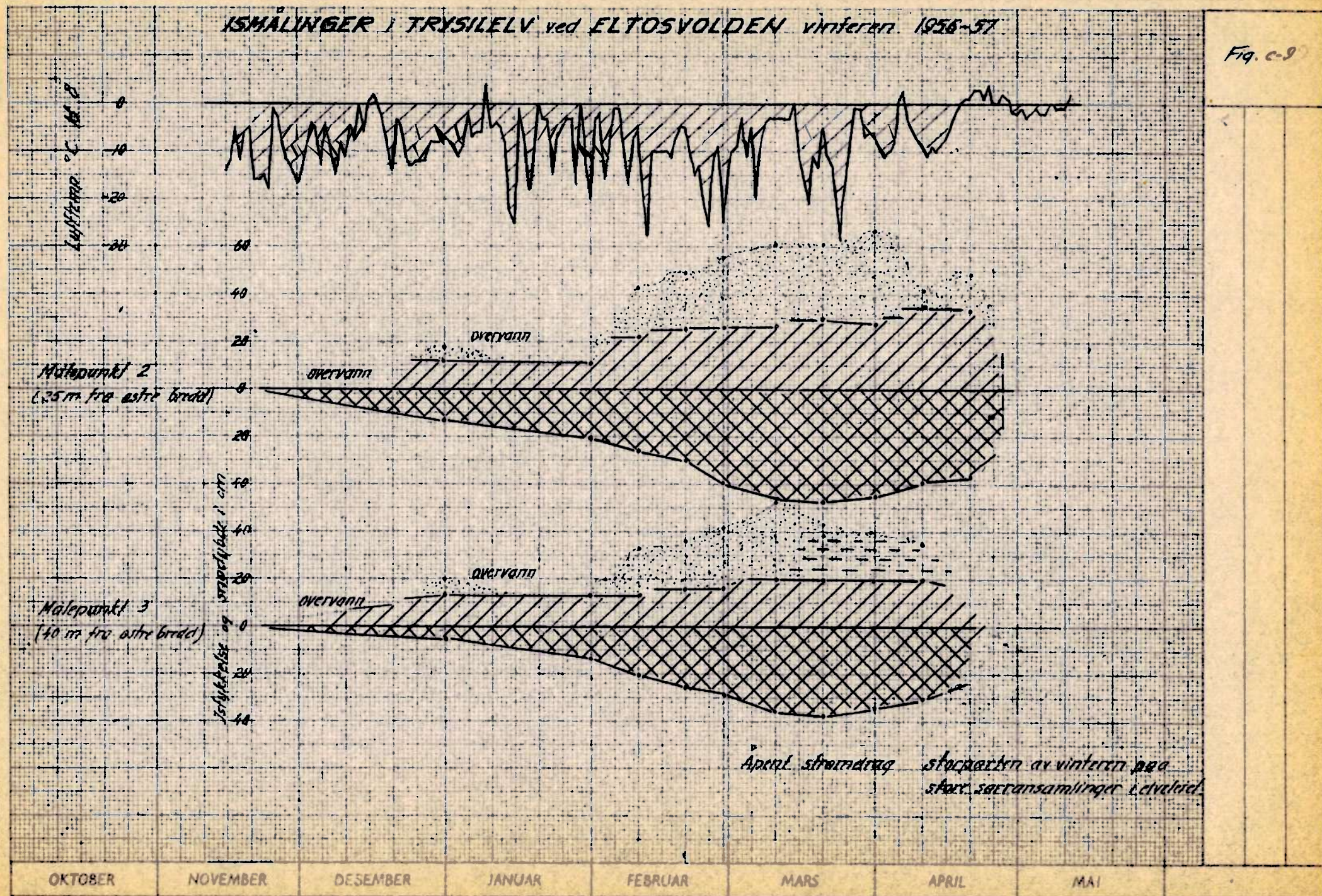
Fig. c-7

ISMÅLINGER I TRYSILELV ved ELTOSVOLDEN vinteren 1956-57

Fig. c-9

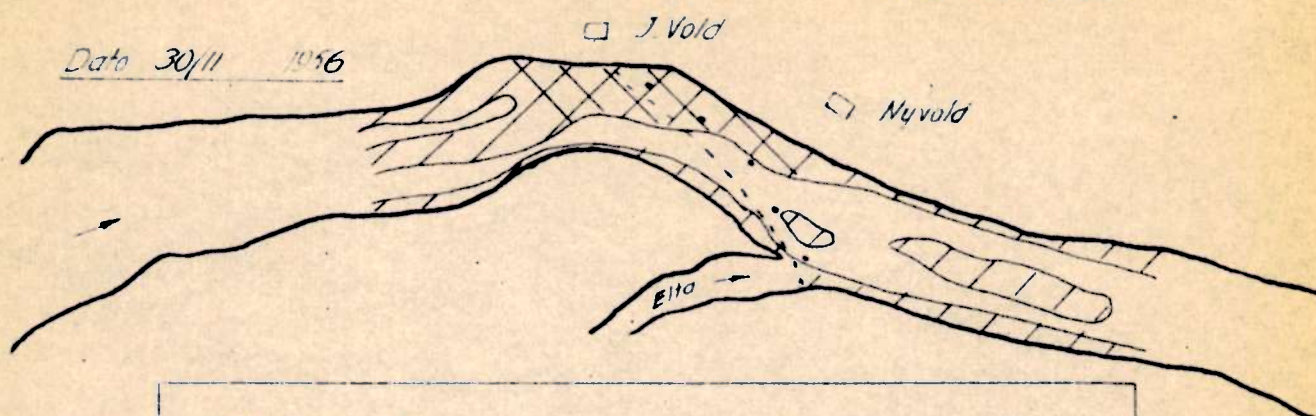

NVE Hydr. ovd

ISFORHOLD, TRYSILELVA

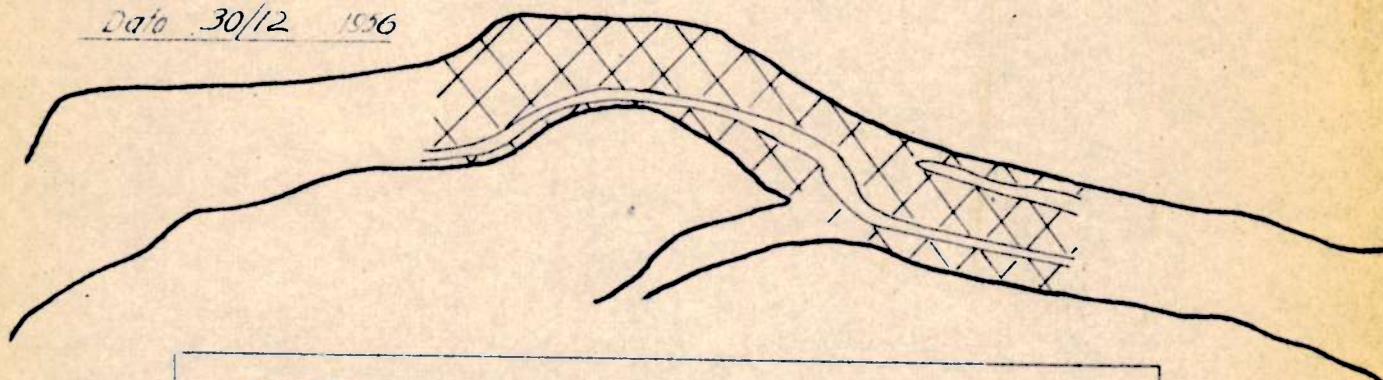
ved Eltosvolden

Date 30/11 1956

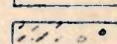
Isdannelse 21/11 og isvegen delvis islagt 24/11. 11/12-18/12 vann på isen p.g.a. mildvær.

Date 30/12 1956

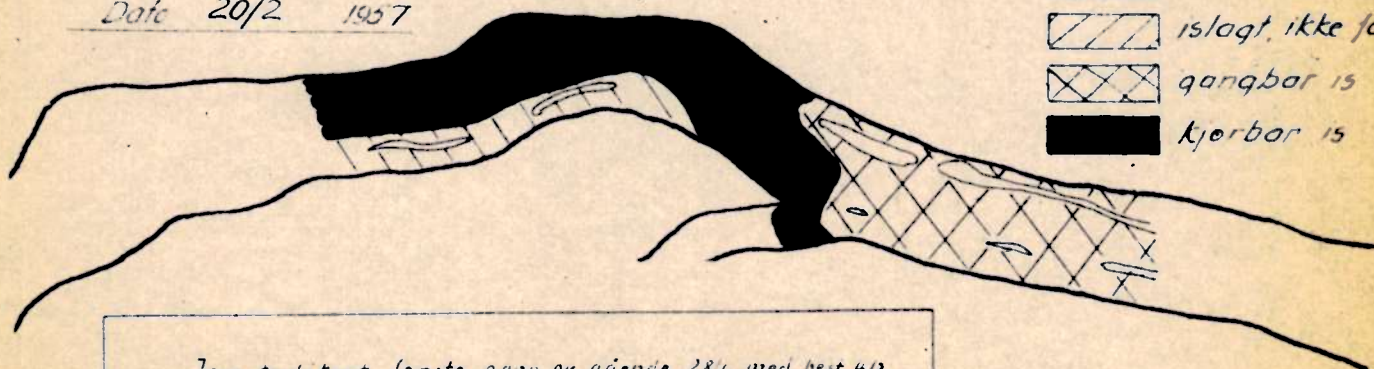

Den 23/12 ble isen dekket av snø. 10/1 overvann grunnet sørensamlings nedenfor råk. 20/1 overvann over hele måleområdet. Måleprofilen og isvegen helt islagt 25/1.

Befegnelser for iskart:

- åpent vann
- sørpe eller drivis
- islagt, ikke færbær
- gangbar is
- kjørbar is

Date 20/2 1957

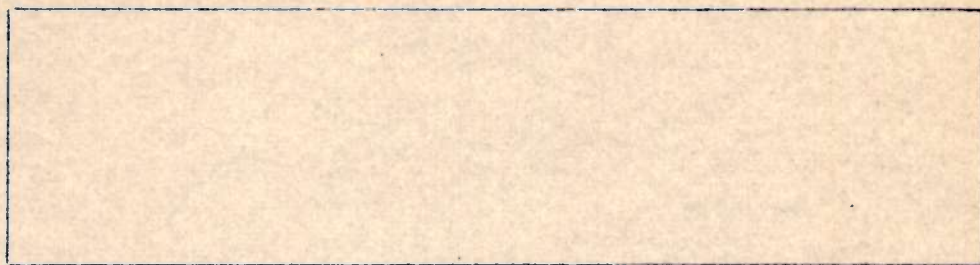
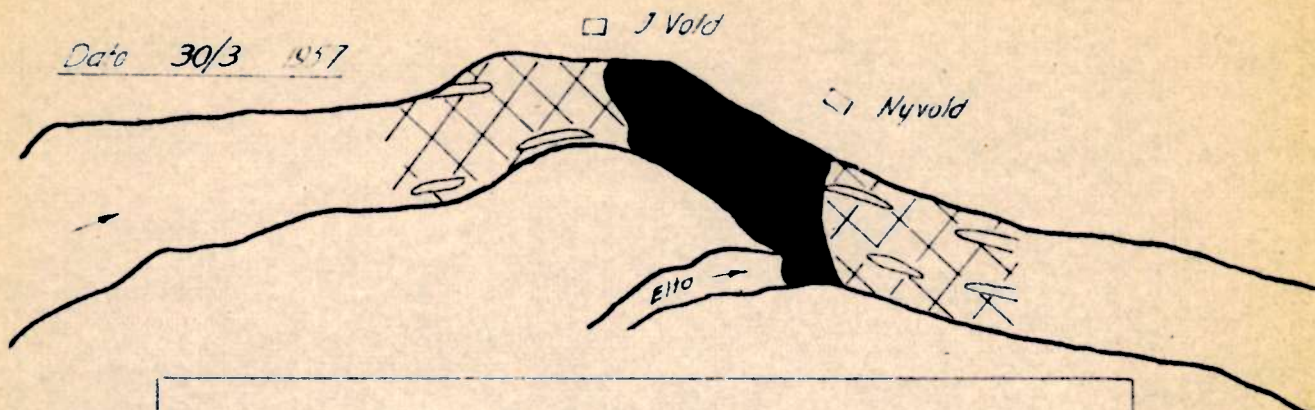
Isen trafikkert første gang av gående 28/1, med hest 4/2

NVE Hydr. ovd

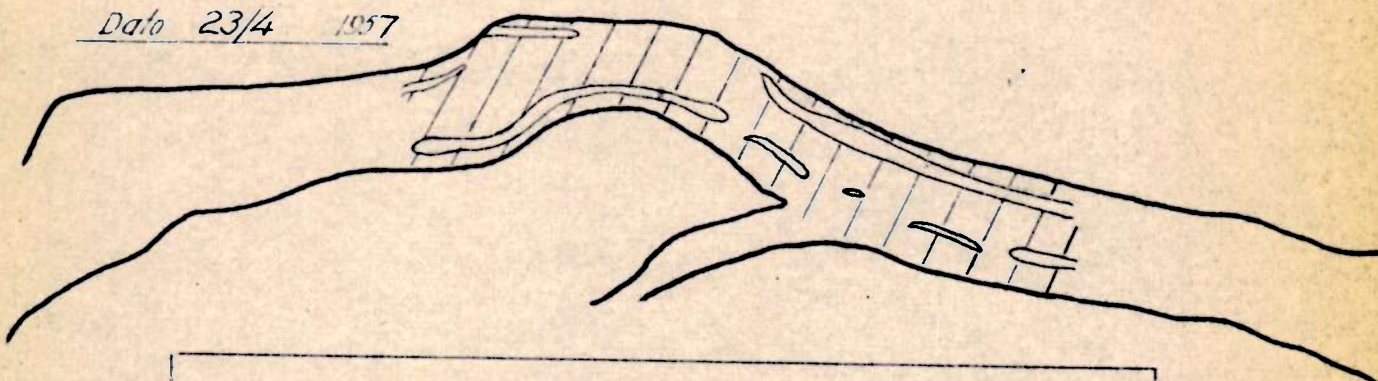
ISFORHOLD I TRYSILELVA

ved Eltosvolden

Date 30/3 1957

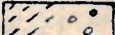
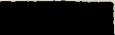

Date 23/4 1957

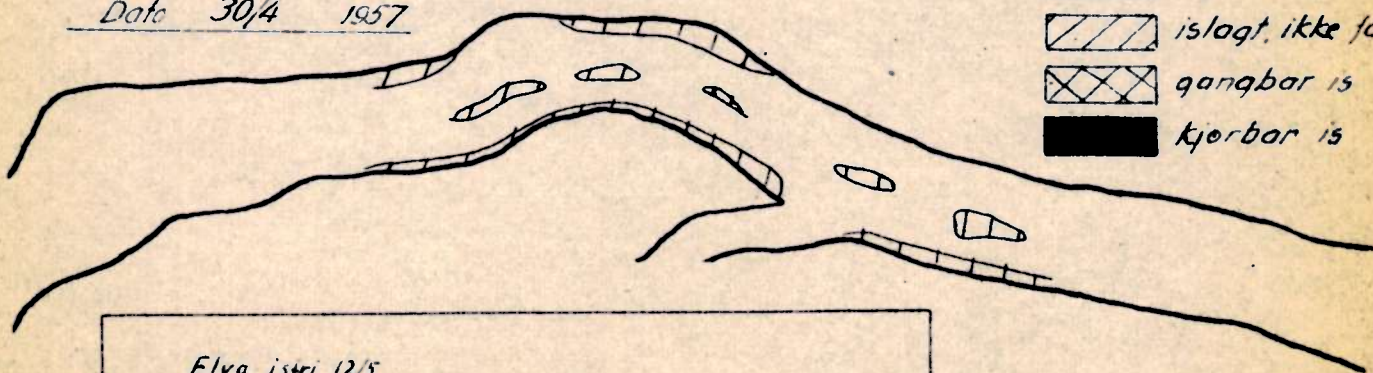

Isen trafikkert siste gang med hest 7/4, av gående 19/4.

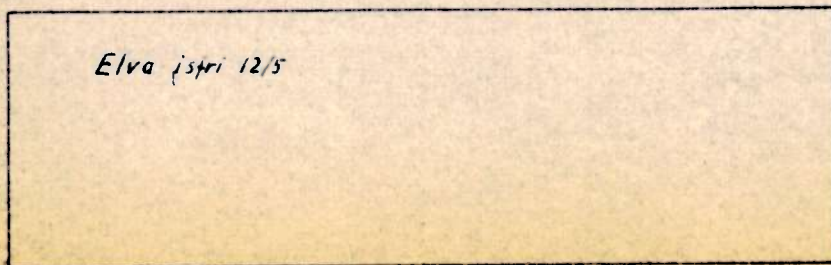
Betegnelser for iskart:

- åpent vann
- serpe eller drivis
- islagt, ikke forbar
- gangbar is
- kjørbar is

Date 30/4 1957

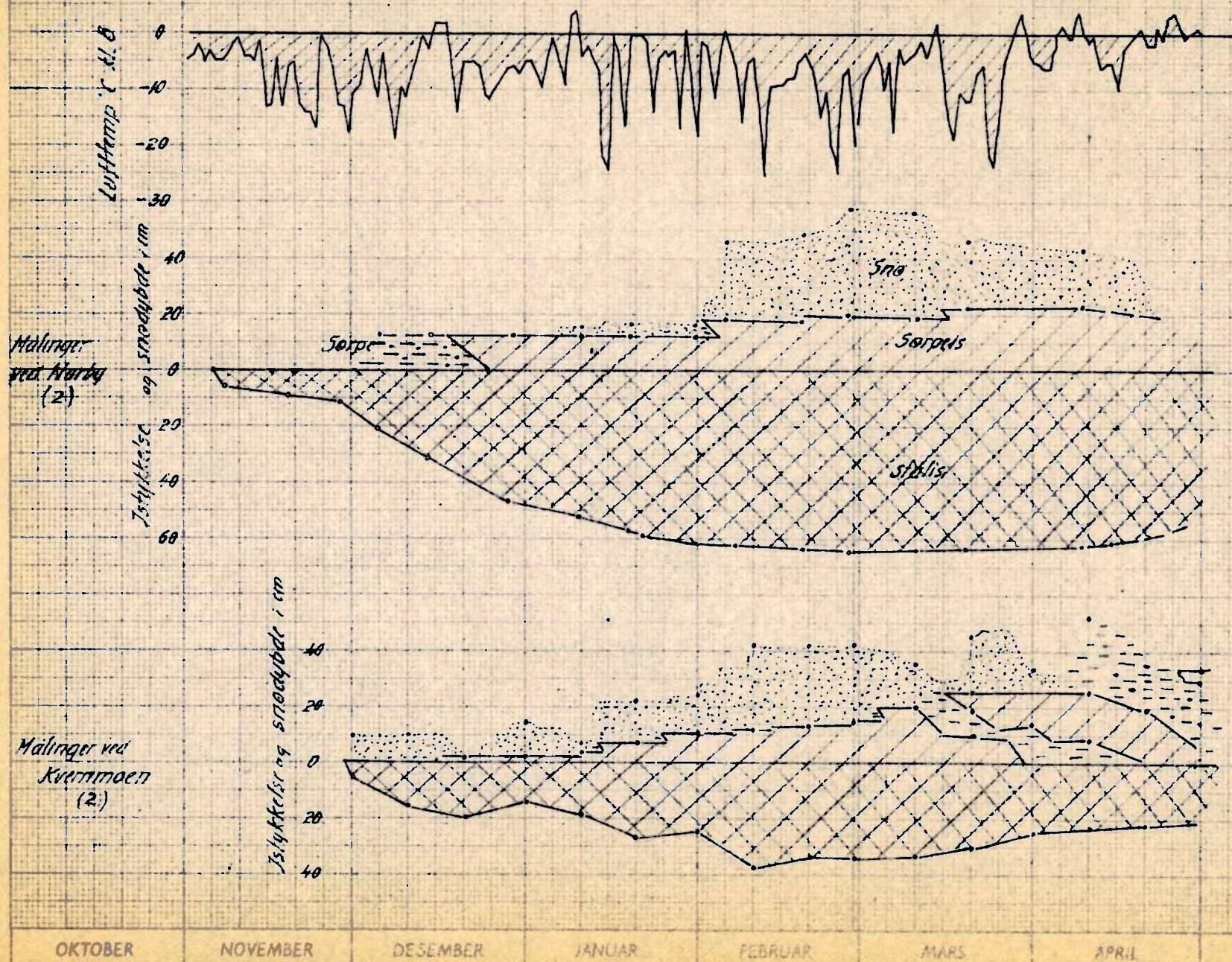
Elva isfri 12/5

Observer

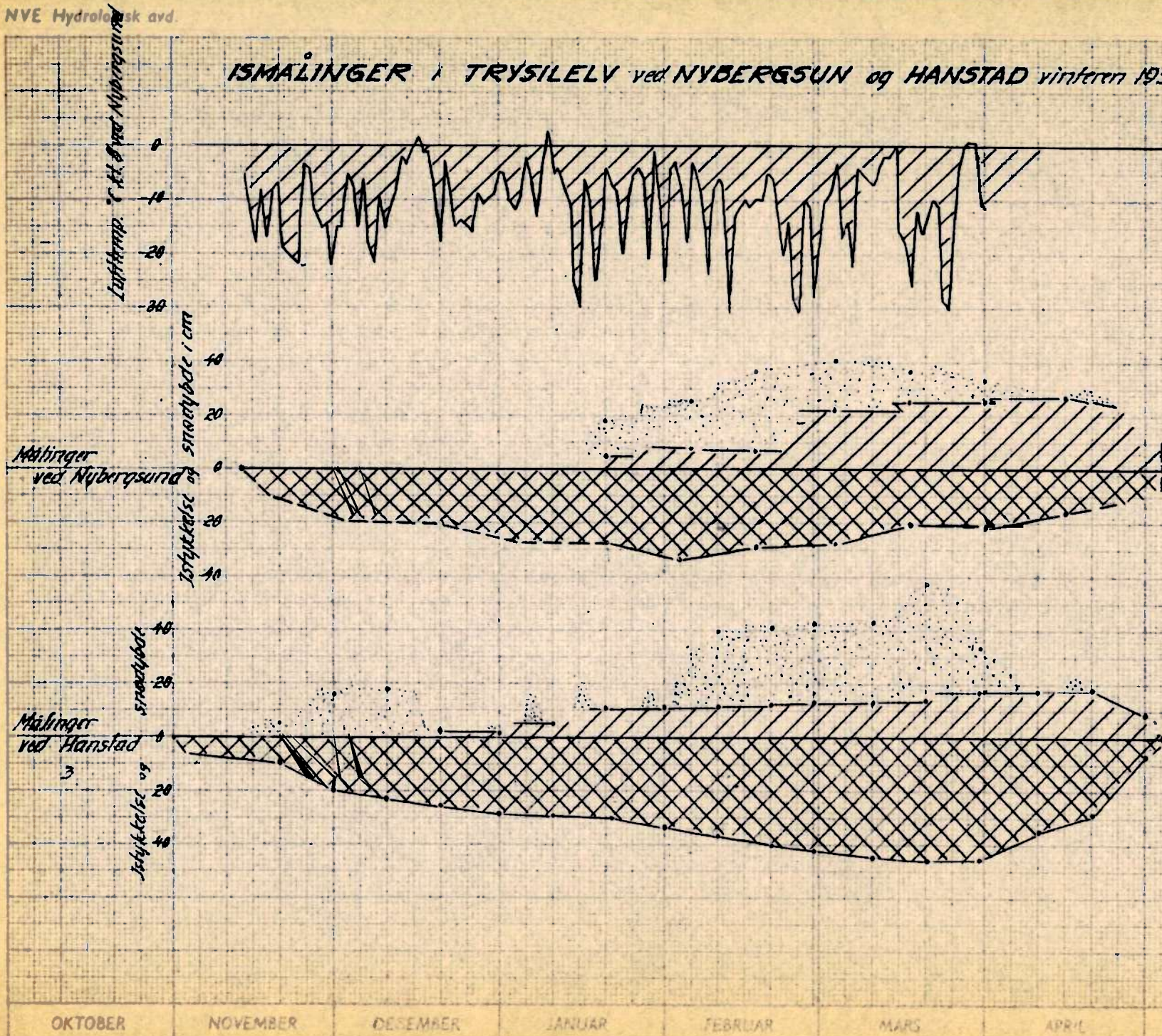
ISMÅLININGER / TRYSILELV ved NORBY og KVERNMO vinteren 1956-57

Fig. C-11

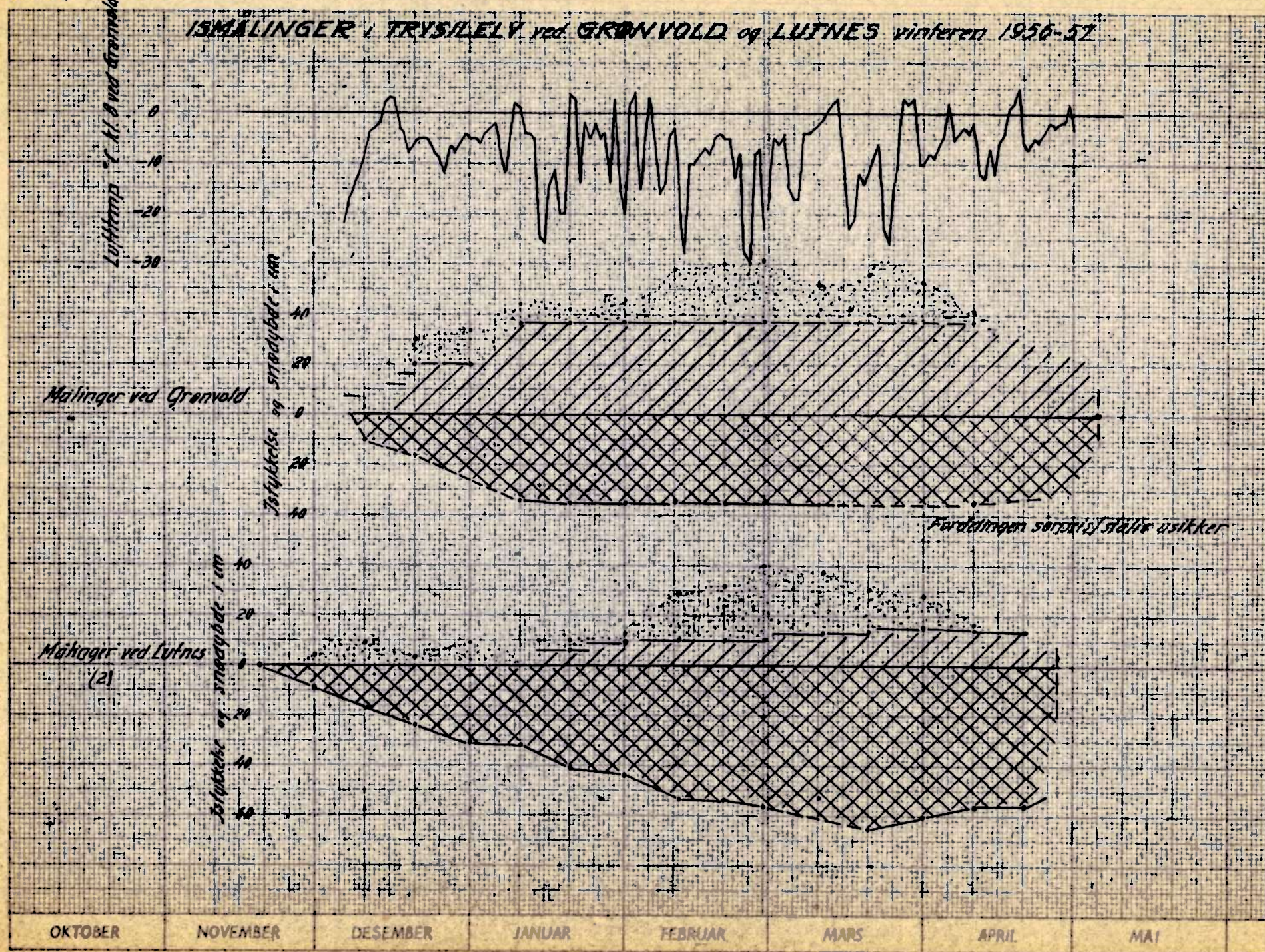
ISMÅLINGER I TRYSILELV ved NYBERGSUND og HANSTAD vinteren 1956-57

Fig. c-12

ISMÅLINGER I TRYSILELV ved GRØNVOLD og LUTNES vinteren 1956-57

Fig. c-13

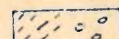
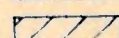
NVE Hydr. avd

ISFORHOLD I TRYSILELVA

Bjørnstad

ved Lutnes

Betegnelser for iskart:

- åpent vann
 serpe eller drivis
 islagt, ikke farbar
 gangbar is
 kjerbar is Gørfoss

Lutnes

Dato 11/2 1957

Veslenafoss

Merknader:

Råken på oversiden av måleprofilen ble mindre i slutten av desember og i januar og forsvant helt innen 11/2. Råken på ned-siden av måleprofilen holdt seg åpen nært profilet til 20/1. I slutten av januar froset igjen nærmest måleprofilen, bortsett fra en liten rak like ved.

Dato 20/4 1957

Merknader:

Den 11/2 fikk råken helt forsvunnet. Stabile isforhold i tida 11/2 til 10/4. Den 10/4 ble små råker på oversiden av måleprofilen. Den 20/4 vann på isen mellom fastmerkene. Tvegen ble trafikkert sist gang av gående den 24/4.

Dato 30/4 1957

Merknader:

Måleprofilen åpent helt den 27/4

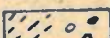
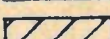
NVE Hydr. avd

ISFORHOLD I TRYSILELVA

Bjørnstad

ved Lutnes

Belegnelser for iskart:

- åpent vann
- sørpe eller drivis
- islagt, ikke forbar
- gangbar is
- kjørbar is Gøforfoss

Lutnes

Dato 31/10 1956

Merknader:

Isdannelse 25/10

Yeslengfoss

Dato 30/11 1956

Merknader

Måleprofilen helt islagt 24/11

Dato 10/12 1956

Merknader

Vann på isen på vestre side av elva 20/12
 Den 31/12 overvannet froset til. Det er fin fram-
 komst over elva.
 Den 10/1 isen av god kvalitet.

007
OBSERVATÖRENS MERKNADER ANGÅENDE ISFORMHOLDENE

vinteren 1956 - 57.

F e m u n d ved Röa:

Isdannelse 22/11 i nordre del av sjöen, men 25/11 nesten hele sjöen åpen igjen. Den 30/11 litt is i Sör- og Norvika og enkelte steder langs stranden. Fra 6/12 sterk kulde og 10/12 nesten hele sjöen islagt. Den 11/12 mildvær og vind og isen ble brutt opp. Noe drivis langs østre land. Den 12/12 drivisen forsvunnet så langt en kunne se. Fra 22/12 satte det igjen inn med kulde og sjöen isla seg for det meste. Mange små hull i det tynne islaget. Isvegen ble trafikert første gang av gående 25/12, med hest 31/12. Tømmerlegging på isen begynte 23/1. Den 15/1 observert råk ved vestre land. Ingen trafikkhindringer. I siste halvdel av januar mye harde snöskavler på isen. Gode isforhold i februar; for det meste stålis uten sprekker. Traktorkjøring på isen fra 9/2. Midt i mars mildvær med regn og 13/3 litt vann på isen. Nattefrost hadde sinket islösningen betydelig. Isvegen ble trafikert siste gang med bil 7/5, med hest 13/5 og av gående 24/5. I slutten av mai snöbart. Måleprofilen åpent delvis 28/5, og 30/5 mesteparten av sjöen isfri. Isen ligger igjen fra Elgå og nordover ca. 1 mil. Den 4/6 sjöen helt åpen.

F e m u n d ved Elgå:

Isdannelse 21/11 og 23/11 sjöen islagt så langt en kunne se. Hele sjöen islagt den 23/12. Isvegen ble trafikert første gang av gående 28/11, med hest 15/12. Overvann på isen den 16/12 etter mildvær. Isvegen trafikert med bil den 28/12. Tømmerlegging på isen begynte den 22/1. Den 31/1 var det blitt en 12 cm bred sprekk på østre side, nesten ved land. Isforholdene svært gode og trafikken foregikk normalt hele vinteren. Isvegen ble trafikert siste gang med bil den 2/5, med hest 16/5, og av gående 22/5. Isen løs fra land 26/5. Full isløsning 29/5.

F e m u n d ved Storbekken:

Isdannelse i vikene den 29/11. Sjöen åpen med noe drivis. Den 23/12 Femund islagt så langt en kunne se, og den 24/12 hele sjöen islagt. Isen ble dekket av snö 23/12. I begynnelsen av januar meget dårlig is. Det kom for meget snö på isen med det samme den frøs, så det tok lang tid før den ble farbar. Isvegen ble trafikert første gang den 4/1 av gående, med hest 17/1 og med bil 25/1. Den 10/1 en stor sprekk inne ved land ved Storbekken, ellers ubetydelige sprekker. Tømmerlegging begynte 23/1. Sprekken ved Storbekken fortsatte .

og brøt langs land. Den 27. og 28/1 ble det flere store sprekker i isen p.g.a. kulde. Den 10/2 og 20/2 kaldt vær og sprekkebrøt fremdeles, men i slutten av februar, hele mars og april holdt sprekkebrøt seg i ro.

Det var svært liten trafikk på isen denne vinteren, bare noe med hest og traktor. Vann på isen den 13/5 fra snøsmelting. Isen snöbar 17/5. Isen trafikert siste gang med bil 1/5, med hest 12/5. Isen løs fra land 19/5. Full isløsning 27/5 og sjöen åpen så langt en kunne se den 30/5.

F o m u n d s e n d e n ved Vm:

Den 10/11 var det en kuldeperiode og isdannelse tok til. I slutten av november var det kaldt, lite snö og utviklingen av isdekket foregikk fort. Den 1/12 isen kjörbar, men ennå var det svake isområder og råker. Stort sett må en si at isforholdene var svært gode hele vinteren. Det var lite snö og lite sørpe på isen. I første halvdel av mai tört, kaldt vær og isen hadde ikke merket noe til vårværet ennå. I slutten av mai begynte vannstanden å stige og det ble litt åpent ved Vm.

I s t e r e n :

Isdannelse i små vikor i den nordlige del 27/10. Hele sjöen islagt 10/11. Isvegen trafikert første gang av gående 10/11, med hest 24/11. I desember og første halvdel av januar var det god is, senere en del av snöen oppblåst i skavler. Isvegen måtte plöyes med bil. På grunn av snöstorm og litt overvann ble trafikken på isen hemmet betydelig i mars måned. I slutten av mars to islag. Isforholdene bra stort sett hele vinteren. Isvegen ble trafikert siste gang med bil 10/5, med hest 16/5 og av gående 19/5. Isen løs fra land 10/5. Full isløsning 20/5 og sjöen isfri 30/5.

G a l t e n :

Isdannelse 24/10 og 30/10 sjöen helt islagt, men isens kvalitet dårlig p.g.a. vekslende værforhold. I november ingen snö på isen og isdekket var jevnt og godt. Isvegen trafikert første gang av gående 11/11, med hest 20/11. I desember bare ställis og nesten snöbart. Tömmarlogging begynte 20/1. Trafikkforholdene gode, men isen bare trafikert med hest en gang iblant. Den 20/3 en del vann på isen p.g.a. snøsmelting. Den 10/5 begynte isen å bli dårlig. Isvegen trafikert siste gang med hest 23/4, av gående 3/5. Isen løs fra land 10/5 og 21/5 Galten isfri.

T r y s i l e l v , Femundsundet:

Isdannelse den 15/11. Lense ut 25/11 og 29/11 måleprofilet også delvis islagt. Den 30/11 mye vann langs land fra bekkene. Isfroten hadde vokset oppover ca. 200 m fra lensa. I begynnelsen av desember lite snö og sterkt isdekk i måleprofilet. Elva islagt så langt en så 1/12. Isvegen trafikert første gang av gående 1/12, med hest 3/12 og med traktor 6/12. Isvegen ofte trafikert. I begynnelsen av januar isen bra, men elva hadde skåret seg ned og dannet noen sprekker. Siste halvdel av januar noe tömmer på isen. Fra begynnelsen av februar en liten råk midt i elva ca. 100 m syd for målepunktet. Den 21/3 var vannstanden sunket og isen hadde falt ned. Litt vann på isen om dagen p.g.a. snösmelting, men om natten frös det til. Isvegen trafikert siste gang med traktor 4/4, av gående 6/4. I slutten av april hadde vannstanden steget ca. 16 cm og isen løs fra land.

T r y s i l e l v , Snerten:

Isdannelse i slutten av desember og 7/1 elva helt islagt. Kjørbar is den 14/1. Før isen hadde lagt seg var det avløpsforstyrrelse p.g.a. sarransamling og vannet flommet utover elvas bredde. Ingen oppvatning etter at isen la seg. Isdekket besto for det meste av sammenskjøvet drivis. Stort sett bra is hele vinteren og trafikken foregikk normalt til midten av april. Råk langs land fra bekken på østre side 12/4. Elva gikk opp 24/4.

T r y s i l e l v , Nymoen:

Isdannelse 24/11 og 29/11 isvegen helt islagt. Isvegen trafikert første gang av gående 30/11, med hest 3/1 og traktor 31/1. Forsterkning av isdekket med sprøyting. Utenom vegen dårlig is. I desember en del sprekker i isen særlig langs land. I januar og februar råk langs land p.g.a. bekker, men ellers bra isforhold. I april lite trafikk på isen fordi skogsarbeidet var ferdig for året. Isen snöbar 13/4. Isvegen ble trafikert siste gang med hest 23/4, av gående 26/4. Full isløsning 26/4 og 27/4 måleprofilet åpent.

T r y s i l e l v , Granberget:

Isdannelse 6/11 og 25/11 elva delvis islagt. I januar varierte værforholdene og det var mindre is i elva enn vanlig. I slutten av januar sterk kulde og elva for det meste islagt, men flere steder svakere isområder og råker. Isvegen første gang trafikert av skiløper 30/1. Opplysninger om isforholdene fra februar og utover mangler.

T r y s i l o l v , Eltosvolden:

Isdannelse 21/11 og 24/11 isvegen delvis islagt. Den 23/12 ble isen dekket av snö. Vann på isen fra 1/12 - 18/12 p.g.a. mildvær. Den 10/1 sarransamling nedenfor råk og vannet flømmet på isen over østre del av elve, forbi Vold og ut i råk ved Nyvold. Den 20/1 overvann over hele måleområdet. Måleprofilen og isvegen helt islagt 25/1. Isvegen trafikert første gang av gående 28/1, med hest 4/2. Isvegen trafikert siste gang med hest den 7/4, av gående 19/4. Elva isfri 12/5.

T r y s i l o l v , Nordby:

Den 31/10 var det flytende sarr og litt landis i måleområdet. Måleprofilen helt islagt 6/11. Isvegen trafikert av gående 15/11, med hest 30/11. I november vokslende værforhold og en del vann på isen. Midtvinters sterk, god is. Tømmerlogging tok til 1/3. Isvegen trafikert siste gang med bil 9/4, med hest 12/4 og av gående 20/4. Fra 30/4 isen dårlig.

T r y s i l o l v , Kvornmoen:

Isdannelse 16/11 og 25/11 elva delvis islagt. Isvegen trafikert første gang av gående 29/11, med hest 10/12. Den 31/12 var det 12 cm snö på isen. I januar god stålis med bare litt sørpe. Isen snölagt i februar, ca. 30 - 40 cm, og en del sørpe mellom snöen og isen utover i hele mars. På isvegen forholdene bedre og trafikken foregikk normalt. Det var ikke tømmerlogging på isen om vinteren. Isvegen trafikert siste gang med hest 20/4 og av gående 30/4. Inntil 30 cm snösørpe oppå isen. Den 3/5 strömdraget åpent og 5/5 var elva isfri.

T r y s i l o l v , Nybergsund:

Målested opprettet i januar 1957. Den 17/2 sprekker ved østre strand og litt vann på isen. Isvegen trafikert med traktor fra midten av februar. Tømmerlogging tok til 20/2. Isen trafikert med biler hver dag og tømmertrafikk med bil slutt 29/3. Full islösning 2/5 og 4/5 elva isfri.

T r y s i l o l v , Hanstad:

Isdannelse 26/10, men først i midten av november ble elva islagt så langt en kunne se den. Den 30/11 elva helt islagt. Isvegen trafikert første gang av gående 16/11, med hest 24/11. Det ble sprøytet litt vann på isen for å forsterke isvegen. Det var stor trafikk på isen denne vinteren. Tømmer-

logging begynte 3/3. Isvegen trafikert siste gang med hest 12/4, av gående 2/5. Den 27/4 og 29/4 dannet det seg råker i strömdraget. Östre del av elva isfri 5/5.

T r y s i l e l v , Grönoset:

Isdannelse 6/12 og 13/12 elva islagt så langt en kunne se den. På östkanten av elva var det som vanlig svakere is. Isvegen trafikert förste gang av gående 3/12, med hest 7/1. Litt utenfor Grönoset var det lagt ut grantrær for å påskynde islegging. Det överste laget av isen var av dårlig kvalitet og idekket var ujevnt. I begynnelsen av februar isforholdene bedre, men fremdeles ujevn is, særlig langs östre bredd. Dette skyldes at isdekket besto av sammenfrosset drivis med en god del sarr under. I begynnelsen av april ble isen nokså dårlig, særlig i det överste laget. Isvegen trafikert siste gang med hest 23/4, av gående 27/4. Isen lös fra land 3/5. Full islösing 5/5 og 6/5 elva isfri.

T r y s i l e l v , Lutnes:

Isdannelse 25/10 og 20/11 elva nesten helt islagt. Isvegen trafikert förste gang av gående 30/11, med hest 9/12. Vann på isen 20/12 p.g.a. mildvær. I januar, isen av god kvalitet og med lite snö. Skaresnö på isen i slutten av mars, - isforholdene bra. Isen var lös i begynnelsen av april. Isvegen trafikert siste gang av gående 24/4. Måleprofilet helt åpent den 27/4.

d. Vanntemperaturmålinger.

De kontinuerlige målingene som er foretatt på de 5 faste målestedene er samlet i tabell, fig. d - 1.

Vanntemperaturen i Gløttfossen holdt seg over $0,5^{\circ}\text{C}$ hele vinteren med minimum i begynnelsen av februar. I Isterfossen gikk imidlertid temperaturen ned til $0,3^{\circ}\text{C}$, i slutten av januar. Ved utløpet av Engoren var laveste målte temperatur $0,65^{\circ}\text{C}$, den 28/2, og i begynnelsen av april begynte temperaturen å stige ganske raskt. Temperaturvariasjonene ved Smedfjelle bru dreide seg bare om få hundredelsgrad r, og selv i midten av april var temperaturen ca. $0,0^{\circ}\text{C}$. Tilsvarende resultat viser målingene ved Sagnfossen kraftstasjon.

Både i Gløttfossen, Isterfossen og ved utløpet av Engoren var temperaturen et par tiendedelsgrader høyere enn forrige vinter.

Under befaring i slutten av januar 1957 ble det foretatt en del vanntemperaturmålinger, og disse er samlet i følgende tabell.

	Gløttfossen							Isfjærfossen							Utløpet av Engeren							Smeiflo bru							Sagnfossen kraftstasjon						
	N	D	J	F	M	A	M	N	D	J	F	M	A	M	N	D	J	F	M	A	M	N	D	J	F	M	A	M	N	D	J	F	M	A	M
1	32	18	08	05	06			08	04		037	038	05	24	57	30	12	12	078	079	282						001	018	005	001	001	001	003	025	
2						12	18			04					57	29	12	118	078	099	286							040	001	001	001	001	003	030	
3	30							07						26	57	28	11	117	074	099	29			000				057	001	001	001	001	003	044	
4															54	28	11	116	074	12	285	128	000		002	-002	001	062	001	001	001	001	003	074	
5	28							06						28	48	21	13	116	070	10	282							028	001	001	001	001	003	130	
6															51	23	13	108	065	12	28							005	001	001	001	001	003	136	
7	28							06						32	50	23	13	100	070	145	26	090		000	002	-001	005	001	001	001	001	003	190		
8															50	23	14	100	072	17	27		000			001	005	001	001	001	001	003	205		
9	26							05						32	50	28	15	098	076	16	28							005	001	002	001	001	003		
10															49	25	13	095	080	162	278	062					005	001	002	001	001	003			
11	22													34	47	26	13	090	078	166	275		000	-002	002	-001	-002	004	001	001	001	001	003		
12								04							46	27	12	090	076	175	29							004	001	001	001	001	003		
13	20													39	45	28	12	098	080	185	305	012					004	001	001	001	001	003			
14								04							45	28	12	088	080	19	304		-002	-002	001	-001	004	001	001	001	001	003			
15	18	10	09				26	04	03	036		10	46	42	29	12	096	074	20	32						-001	0035	001	001	001	001	003			
16				08				04			042				41	29	13	098	070	20	325	006						0035	002	001	001	001	003		
17	18													50	42	29	12	098	070	20	33		000					0035	002	001	001	001	004		
18								04							40	29	11	097	072	20	345	002	005		002	-001		0035	002	001	001	001	005		
19	16													54	40	29	11	096	072	22	345							003	001	001	001	001	007		
20								03							40	29	12	096	074	22	365							003	001	001	001	001	008		
21	12													54	38	27	12	092	082	22	355	002	002	-002		001		003	002	001	001	001	009		
22	10							03							38	23	12	086	080	24	37				002		06	003	002	001	001	001	011		
23					16									50	38	19	12	080	077	242	372							003	002	001	001	001	012		
24	10														37	15	12	076	072	246	405		-002	002				003	001	001	001	001	017		
25								04							37	12	12	070	070	25	47	002			002	-001		003	001	001	001	001	021		
26	08														31	12	12	080	082	256	494							010	001	001	001	001	025		
27															33	13	11	082	086	27	475			001				002	002	001	001	001	023		
28	06														29	13	11	065	075	28	48				002			002	002	001	001	002	019		
29															31	14	12		082	275	481	000						002	002	001		002	019		
30	08														30	14	10		084	28	505							002	002	001		002	020		
31															13	10		088					-002	002					002	001		002			

e. Befaringer og diverse undersøkelser.

1. Utdrag av rapporter fra befaringer.

Det ble foretatt en befaring til Trysil-vassdraget denne vinter, nemlig fra 19. - 31. januar 1957. Forholdene i Trysilalv under befaringen er beskrevet i det følgende.

20-22/1 Ved Lutnes var det bra is, men åpen råk ved høyre bredd like ned, nilo-profilen. Denne åpner seg hvert år etter at isen har lagt seg, og sarr tetter til elveløpet i venstre halvdel. Flere mindre isdammer nedover fra brua, og det kom stadig overvann på isen.

Videre oppover, forbi Plassen -Sagnfossen til Kolon, var det mange åpne strømnings, rårer, oppdemninger og overvann. Ved Grtnoset var det i isleggingstiden lagt ut tær og busker for å stoppe sarr og driva. Fig. e-1 viser isniloprofil fra ned. Plassen bru og inntaksdammen til Sagnfossen Kraftverk. Takket være den minimale snømengden, hadde den relativt svalde kulden klart å skaffe bra is på den stillere strømingen Kolon-Innbygda. Observatøren ved Kvernmoen fortalte at isen der aldri har vært så bra siden målingene begynte. I stryknet like ned, niloprofilen var det som vanlig åpent.

Ovf. Innbygda var elva for det meste åpen i strømdraget helt opp til Engra, bare med noen få områder med hal islegging. Ved Eltosvolden og oppover fra Småflo bru var det isdammer og stor oppdemning, og delvis islagt. Ved Eltosvolden var strømmen tvunget over til høyre og noe vann hadde gått over bredden og innover de flate områdene der. Strømningen Granberget-Engora, helt åpent midt etter. Mye bunnis og nederst også isdammer.

23-24/1 Trysilalva oppover fra mttet med Engora, var islagt til stryknet ovf. Sensjøen pent islagt med 53 cm tykk is. (8 + 45), snøfri. Oppover fra Sensjøen hadde det som vanlig vært stor oppstuing (0,5 - 1,0 m). Utenom det nåværende strømfaret, lå isen enda høyt oppi sarrnet under, slik at isdekket var ujevnt og hullt. Selv så høyt opp som ved Hymoen lå isen tildels høyt og det var fullt med sarr under, utenom strømdraget. Videre oppover var det flere rårer, både de tradisjonelle ved Edwin Hymoen og opp ved den tørre svingen i elveløpet og flere andre. Ved Snerten hadde oppstuingen under isleggingen vært større enn vanlig, og vannet

hadde gått innover jordene. Det hadde strømmet vann over hele flaten, helt inn til vollen framfor bebyggelsen. Elva gikk høyt enda, men holdt seg til det rette løpet. Like ovf. mileprofilen var elva fremdeles åpen midt etter, 100 - 200 m oppover. Det var lagt ut lense lenger oppe. Busker og trær var også lagt ut ndf. profilen. For et par år siden ble elvefaret rettet ut, tvers gjennom en holme, like ndf. profilen. Videre oppover var det også en del råker og oppstuing.

Bjørnebekken syd for Femundsrundet åpen, og likeså den årvisse rika like ndf. lense og mileprofilen. Lensa hadde røket første gangen fordi det var mildvær og bunnisen hadde klebet og frøs fast til breddene.

25-30/1 Trass i lav varmtemperatur ved utløpet av Galten, var det stort sett bare Hølen ovf. smiløpet ned Sjølna, som var islagt på denne strekningen. Mange åpne bekker. Både Galten, Isteren og Femund pent islagt, med praktisk talt bare stålis. Det hadde ikke vært oppvatning, bare litt smeltevann fra snien på isen. På Galten og Isteren 10-15 cm snø, for det meste hård og skavlet. På Femund var det enda mindre snø. På den sydligste halvdel, bare hårde skavler eller snøfri. Det samme i området rundt Rika, men på den midterste delen mer jevnt snødekke med hård snø. En opprøk ved Steinhelken og to tvers over neset syd for Elgå var svært illustrerende.

Sjølna hadde som vanlig vært - og var tildels enda, svært oppstuet - opp til 2 m. Størst var det langt nede, men isdammer og bunnis vistnok helt opp til første hæn. Elva gikk som oftes åpen midt etter strømdraget. På hænne og Sjølna var det tykk, sterk is.

Engeren pent islagt med 25 cm tykk stålis, snøfri.

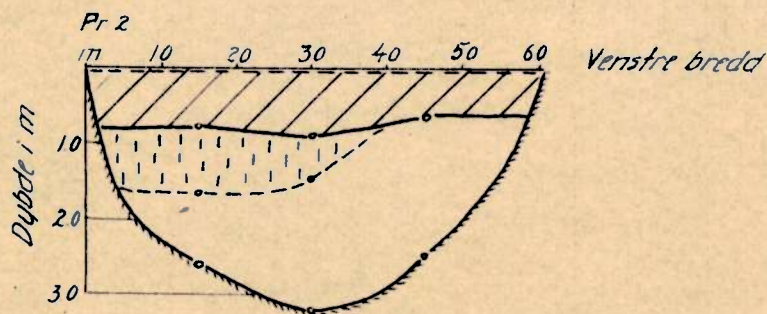
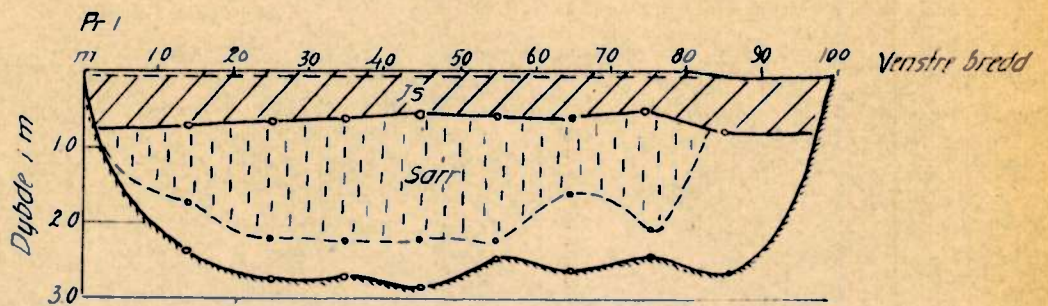
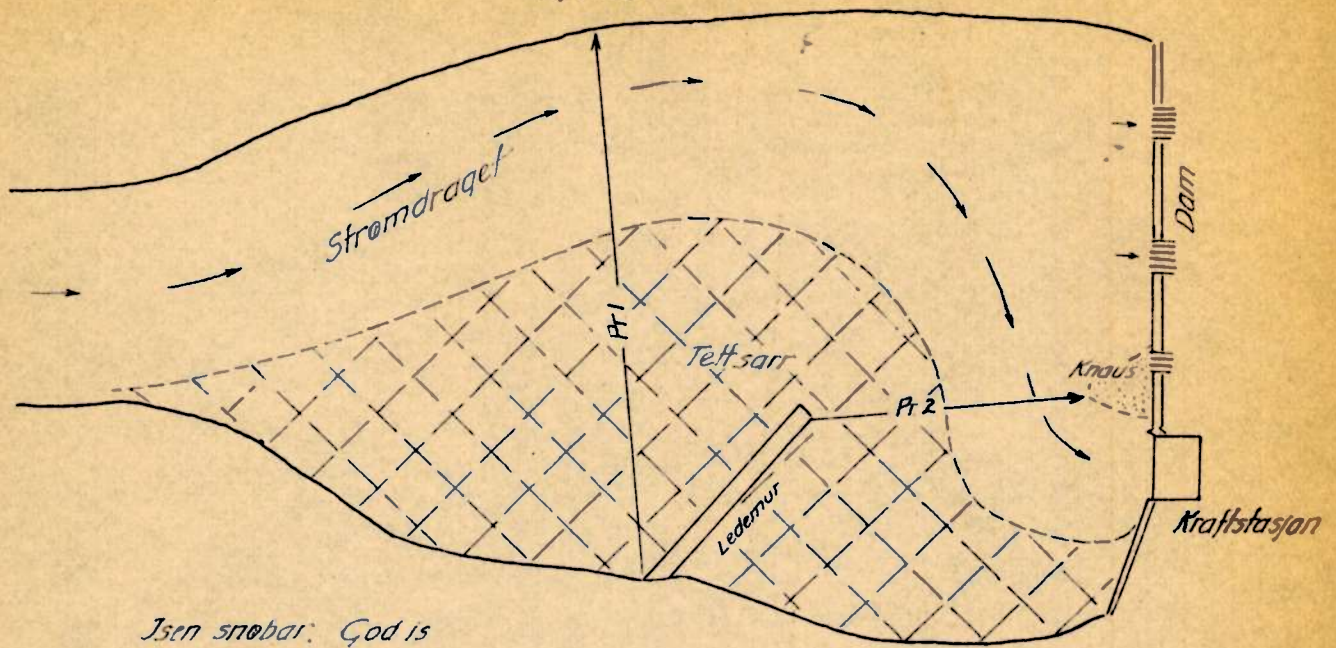
31/1 Rika oppover fra Sneiflo bru minnet betraktelig på en uke. Ved Eltosvolden lå isen tvers over fra et stykke ovf. Nyvold. Stor oppstuing med råk etter strømdraget rett utfor Nyvold. Rika sluttet først ved en isdam, men fortsatte nedenfor et stykke også. Vannet gikk under isdammen. Lenger nede skyldtes de åpne områdene ved høyre bredd, varmt vann fra bakker - målte + 2,1°C i en av dem.

2. Isfallinger ved Sagnfossen Kraftstasjon.

Isen ble målt i to profil ovf. kraftstasjonen, og måleresultatene er vist på fig. 0-1. Som en ser av figurene var det også i år nye sarr, men strømdraget gikk nå langs venstre brevv, mens det gikk midt etter elva forrige vinter.

ISMÅLINGER I INNTAKSMAGASINET #1 SAGNFOSSEN KRAFTVERK

21/1 1957

ISMÅLINGER ved Plassen BRU (ca 100 m ndf.) 21/1 1957

